

Knjižnica

U PRAVI TRENUTAK
322

Uređuje i odgovara
IVAN ZIRDUM

Izdavač
Karitativni fond UPT
»Ne živi čovjek samo o kruhu«
Đakovo

Naklada 1000 primjeraka

Tisak
»Time« Đakovo

HILDEGARD IZ BINGENA

ZAGRLJENA
ŽIVIM SVJETLOM
PROROČKE RIJEČI I MOLTIVE

ĐAKOVO 1997

Naziv izvornika
UMARMT VOM LEBENDIGEN LICHT
PROPHETISCHE WORTE UND GEBETE

Izabrala i priredila
Maria-Assumpta Hönnmann OSB

Njemački izdavač
VERLAG HERDER IM BREISGAU 1993

S njemačkog preveo
STJEPAN GUT

Knjiga se može naručiti na adresu:
Knjižnica
U PRAVI TRENUTAK
31400 ĐAKOVO, pp 51
Tel. 031/811-774; Faks 843-049

UVOD

HILDEGARD I DRAMA BOGA I ČOVJEKA

Rane, borbe i spasenje su tema svake generacije, i ta će činjenica vjerojatno još dugo biti aktualna. Je li moguće o tome govoriti sa ženom koja je živjela prije 800 godina? Takav postupak bi bio dvojbjen da Hildegard unatrag više od 800 godina može ukazati na današnje strašne, nezacijeljene rane, da ta mudra i odvažna žena nije tako jasno izgovorila razlog prastare rane. I više od toga: da nije istodobno dala i razloge za nadu u bespuću, na sebi provjerene upute za borbu. I da nije znala ime i lice onoga koji će nas spasiti - ime vladara, koji i u neprohodnoj zemlji duša ostaje vladar. »Jer uistinu tvoja svemoć sve moći obuzdava.«¹

Unaprijed možemo reći da i Hildegard može biti neshvaćena i zloupotrebljena. Nije to određena hrana, ovaj ili onaj poludragulj za ovu i onu bolest, uopće to nije receptura na dohvat ruke, na što vjera nevjernika tako rado odgovara - izliječenje djetom značilo bi potcijeniti Hildegard. Stvarna ljekovita sredstva idu dublje, jer i stvarne rane idu dublje. Velika iscjeliteljica bila bi s tinkturama obezvrijeđena i ezoterijski potcijenjena. Hildegard je velika, njene su misli usmjerene na velike stvari. Ona se osvrće na za nas zagonetne zatornike i razaranje, i stoga, ukoliko se netko uopće usuđuje osvrnuti na ova razaranja, u njoj je izrastao sudac u smislu uspravljanja i ispravljanja. Radi se

o drami, koje smo mi slijepi i odvažni protagonisti i koje vječni suigrač ispravlja naše šepRTLjanje, privodi rješenju, slama prostatluka. Tu igru promatra Hildegard mada se u »igri« osjećaju promašaji i žalosti zakazivanja. »Uvijek osjećamo u ustima okus jabuke iz raja«², okus pobune, samouništenja.

Rane

O kakvim ranama je riječ? Ne radi se o više rana, ovim ili onim, nego o izvoru svih rana. Zbog čega smo mi, stvorenja Dobroga u dobrom stvaranju, uopće ranjivi, i na kojem se mjestu točno nalazi mjesto prastare rane? Jesmo li zapravo »silnom moći protjerani iz zemlje pune blistavog sjaja«? ³

Kada bi se to moglo jasno imenovati, pomoć bi se nalazila već u samom imenu.

Hildegard vidi kroz raznolika i istaknuta ranjavanja jedno osjetljivo mjesto, nezaštićeni bok. Još više: ona vidi da mora ostati nezaštićen, jer ga Bog želi zaštititi, inače bi za čudo svoje stvorenje pozlijedio. Sam čovjek bi se morao ovdje - kada bi Bog morao tako nešto »pomažući« silom nametnuti - obraniti protiv svakog posredovanja.

Da bismo shvatili ono što se misli, trebalo bi pomisliti slijedeću činjenicu: čovjek potječe od Boga, po njemu živi, diše njegovom snagom, hrani se iz tog odnosa. Očiti primjer iz našeg svijeta: svako dijete naravno doživljava sretnu zavisnost od svojih roditelja, raduje im se, koristi ih, živi kao njihova slika i prilika, živi od njihove predusretljivosti. I svakom odraslom čovjeku je poznata ta lijepa činjenica - to ne susreće prvenstveno samo u vjerskom životu, nego i u prijateljstvima, u vezama, u svemu, čime ga drugi ispunjavaju: »Punu radost dakle čovjek ne može naći u samome

sebi: u mnogo većoj mjeri mora mu to netko drugi pokloniti. Ako međutim čovjek spozna tu sreću, koja mu dolazi od drugih, tada on u svom srcu osjeća veliko oduševljenje. Jer tada se duša prisjeća, kako ju je Bog stvorio.«⁴ Da, čovjek spoznaje naglašenu uslužnost stvari - nasuprot svoj novovjekovnoj sumnji, da bi se one radije oslobodile njegovog gospodstva: »Okružen snagom stvorova, nikada se više od njih ne može otrgnuti, jer su elementi svijeta stvoreni da služe čovjeku, da mu pružaju svoju pomoć.«⁵ I na tlu svih prijateljskih odnosa javlja se slika prastarog prijatelja i s njim prastara radost; blaženstvo, da smo poželjni. Hildegard to zove »radosna znanost«, *laeta scientia*, 700 godina prije Nietzsche-a.⁶ To blaženstvo dolazi svima od Boga; on je svoja stvorenja uhvatio u mrežu prijateljstva: »Svako stvorenje je povezano s nekim drugim i svako biće opstaje po drugom biću (*creatura per creaturam continetur*)«.⁷ Još ljepše, malo poezije: »Biljke nude jedne drugima miris svojih cvjetova, dragi kamen obasjava druge svojim sjajem, i sve što živi ima prastaru potrebu za okriljem punim ljubavi.«⁸ »Kako snažno traži stvorenje poljubac Stvoritelja...«⁹ S više nego uobičajenim izrazom, koji svakako radi svoje poznatosti mnogo toga skriva, može se reći: Stvaralačka snaga kod Hildegarde nije toliko mudrost¹⁰, pogotovo ne konstruktivna volja, nego posve sažeto, ljubav. Svakako ova odavno dotrajala riječ može se pratiti sve do neobičnosti i ponavljanja. Čin stvaranja je u potpunosti čin ljubavi, kod Hildegarde zamišljen kao čin rođenja Sina: »Mi smo udovi, koje si stvorio iz ljubavi. Kao što si u onoj žarkoj ljubavi prije svakog stvaranja u rumenilu one prve zore rodio Sina«¹¹ - oboje je djelo božanskog Erosa. Inspirirana Genezom, ali u prenesenom značenju, zamišlja Hildegard samu ljubav kao blistavo lijepu djevojku, koja se pojavljuje u bijelom, zlatu i safirnoj modrini. U daljenjem tekstu ostaje nejasno, da li Bog i ova prekrasna

djevojka, koju Hildegard u daljnjem tekstu zove *materia*, zajedno stvaraju svijet, ili je istodobno djevojka inkarnacija samog Boga (njegov Sin?). Posve ima smisla na slijedećem mjestu prepoznati susret u ljubavi Boga i materije: »I čula sam glas, koji mi je govorio: djevojka, koju vidiš, je ljubav (*caritas*). Njena domovina je u vječnosti. Jer kada je Bog htio stvoriti svijet, spustio se dolje u najnježnijoj ljubavi (*suavissimo amore*). Unaprijed je predvidio sve što potrebuje život, i to posve na način, kao što i otac priprema nasljedstvo svom sinu. I tako je oblikovao u žarkom požaru ljubavi (*in magno ardore*) sva svoja djela. Tada je spoznalo stvorenje u svim svojim prilikama i oblicima svog Stvoritelja, jer ljubav je u početku kao *materia* već bila tu, kada je Bog izgovorio: Neka bude! I bi tako. Kao u jednom trenutku oblikovan je po ljubavi cijeli svijet. Stoga cijeli svijet naziva ovu djevojku »Vladarica«. Jer iz ljubavi je proizišlo stvorenje, ljubav je naime od svih bila prva.¹² Takvo mjesto ne treba prisilno prihvatiti, upravo tako malo kao i sama Geneza, u kojoj je prva voda, nad kojom je lebdio Duh Božji, isto tako već bila »tu«. Ovdje je umjesto prve vode već praljubav kao *materia* »tu«.

I sada treba ići dalje u traganju za mogućom prvom ranom (praranom): Odlučujuće je dakle da tkivo svijeta nigdje nije škodljivo, nego je mnogo više u snažnoj nклонosti. I da Bog u to tkivo ljubavi nije unio ništa zlo, pa prema tome i nikakvu ranu. Pa ipak se u tome nalazi jedno mjesto koje Bog nije mogao niti htio odrediti: mjesto na kojem stvorovi »slobodnom voljom« priznaju svoje iskonsko porijeklo. Tu se nalazi mogućnost iskonske rane, i tu će se uvijek nalaziti.

Da je Bog htio isključiti ovu slobodnu sklonost, imao bi pred sobom umjesto ljudi (i anđela) proizvode, imitacije, stvorove bez volje - ali tko bi poželio da ga ljube automati? I upravo stoga što Bog nije bio nikakav robovlasnik, nije niti

stvorio robove. Dovoljno je baciti samo jedan pogled u dubinu ovog zapletenog klupka: stvarno suverena ljubav, Njegova ljubav, čezne za slobodom, za samostalnošću drugoga - i to je njihova ranjivost. Ne granica svemoći, nego iz nutrine usmjerena granica ljubavi. »Snagom svoje nadasve divne moći ne svladavaš nikoga.«¹³ Tu je otvoreni bok, kako Boga tako i čojeka: mogućnost povrijediti iskonsku ljubav, usprotiviti se ljubavi prema sebi, uskratiti uzvratnu ljubav. Umjesto da kaže Ti i Ja, izgovara čovjek (s anđelom tame) sam Ja i Ja sam. U nama postoji jedan glas: »Zašto bih se mučio oko nečega osim za samoga sebe? (...) Kakav bi to život bio, kada bih htio odgovoriti na svaki glas radosti i žalosti? Ja, ja znam samo svoju vlastitu egzistenciju.«¹⁴ Upravo to je bio pad lučonoše i njegovih pomoćnika, »koji su htjeli biti nešto sami po sebi. Jer kada su vidjeli svoju veličanstvenu krasotu i blistavu ljepotu, zaboravili su svog Stvoritelja....«¹⁵ Na strašan način to se ponavlja i u padu čojeka, »koji je samoga sebe preuzetno postavio kao zakon, tako kao da je svoj vlastiti Bog (...); tada je u sebi zgazio onu ljubav s bolnom gorčinom.«¹⁶

Izrečeno religioznim jezikom i promatrano u svakodnevnicima, tu se radi o zaboravu vlastitog porijekla i otrcano - jaderno iskrivljeno oslanjanje na samoga sebe. Upravo snage, koje su nam dane, naime *snaga i samostalnost* mame nas na odvajanje od zakonodavca. »Kada su se probudili u svom vlastitom svijetu, mene su zaboravili.«¹⁷ U opijenosti u vlastitom svjetlu, shvaćeno na normalan način, radi se o dosadnom i apstraktnom izrazu odvratanja od Boga. Tu se konkretno govori o neugasivoj istini, da mi nismo sami od sebe i da svaki pokušaj da budemo sami po sebi, trajno završava smrtno. Kao da smo točak koji se okreće i čija je osovina priključena uz stroj - ali mi smatramo kruženje razumljivim samim po sebi i odvajamo osovinu od stroja. Naravno, točak će posrtati i stati - samo još grijesima »pok-

retan, bez čvrstog oslonca.«¹⁸ Izraženo manje tehnički: čovjek opstaje, jer ga nutrina podržava.

Stvarna potpora je u unutarnjoj vrijednosti. Svaki čovjek nosi u sebi iskonski početak, ali ne kao nešto vlastito, nego kao nasljedstvo i dar. Uostalom sa svom lakoćom i samozaboravom dara. Hildegard je gledala život u jednoj sabranoj i smirenoj divnoj ženskoj pojavi, koja se nalazila u vatrenom točku, koji se okreće, i sa rascvjetanom granom u ruci.¹⁹ Uostalom čovjek će ne kraju vremena ličiti zlatnom točku koji kruži.²⁰ Mi međutim slutimo u tako primljenoj energiji ponižavanja, podvrgavanja ljubomornog većega, koji se želi odražavati u zahvalnosti manjega: iskonska sumnja, misli li i davatelj dobro. Daje li možda dar samo iz računa, radi samohvale. Tako prigovaramo svemu, što nam on slobodno daje, smatrajući to vlastitom zaslugom, i mislimo da je pljačka sve što nam je dobre volje i velkodušno poklonjeno. Da, mi zamjenjujemo poklon s onom teškom mukom, koja pripada svemu što nije stvaralačko: načiniti sam, sam rukovoditi, sve do bezumlja održavati sve u kretanju, što bi međutim moglo biti zamah i dah Duha odozgo, privlačan, lijep, sjajan. »Tako je cijela narav čovjeka iskrivljena ili zgrčena.«²¹ U nama je neuništiva sumnja, koju je najoštrije za sve nas izrazio Nietzsche, u svojim opakim razmišljanjima: Gdje je Bog, ja ne mogu biti. I to odbacivanje Boga u korist vlastite snage mračna je oznaka našeg stoljeća. »Kao što i duša čini samoubojstvo, ako više ne pokušava ovisiti o Bogu.«²²

A što, kada bi bilo drugačije? A što, ako sumnja mogućnika, koji oko sebe trebaju samo pokorne, nije ispravna? Tada je neophodno teška i druga borba za istinu. Gdje se nalazi stvarni izvor snage? Gdje lišavam samoga sebe svake snage - što je samo druga riječ za kastraciju? Kao što su i društva kastrirana, kojima je zatvoreno nebo.

Borba

Borba je protiv samozatvaranja tako strašna da je čovjek u temelju radi mračne samovolje anđela morao još jednom prolaziti i ispravljati promašaj najvišeg lučonoše: »On ga je (čovjeka) tako snažno ljubio da ga je odredio za mjesto s kojeg je pali anđeo izbačen, i dodijelio mu mjesto, svu krasotu i čast, koju je onaj sa svojim blaženstvom izgubio.«²³ I: »Njemu je Bog dao mjesto i čast palog anđela, koji je trebao doprinijeti proslavi Boga, što ovaj nije htio izvršiti.«²⁴

I što smo učinili mi neznatni, što anđeo nije učinio? Radi li se pak o najsnažnijoj samozagriženosti, samozapletenosti naravi koja vodi u autizam - može li se to uopće riješiti? Hildegard navodi više putova koji vode do rješenja, a koji se mogu svesti na dva stava: Napustiti samoga sebe i vratiti se kući. Samo jedno s drugim, inače napuštanje sebe neće uspjeti, može se samo uspjeti poput olimpijskog pobjednika u askezi. Povratak kući podrazumijeva nadu u dolazak, prihvaćenost od one snage, koja nije moja, osjetit se privučenim. »Ako sam spoznao da svojim zlim djelima sam sebe odbacujem, tada si to ti, koji možeš sve ostvariti, ti me prihvaćаш (...). Otrgni me od mojih prljavih djela, da se ne nađem u sramotnom smradu kao i u onoj zaboravljenosti, koja me kao žalac smrti prikiva (...). Svaki uspon je tvoj uspon.«²⁵ Ovo je najdjelotvornija utjeha u toj borbi: da čovjek ne mora opstati sam po sebi. I da on može opstati.

To napuštanje samoga sebe svakako je težak rad. Ne radi se samo o samozaljubljenosti, nego naprotiv o samozaljubljenosti u vlastitu nesreću, »očajanje onoga, koji sam želi biti očajan.«²⁶ Ona se čak može izraziti kao molba: »Želim biti nesretan, što postojim«, tako kaže Hildegard.²⁷ Ili primjer iz vlastitog iskustva: »Ne mogu si to priuštiti da

prihvatim svoju žalost.« Ove zagrižene riječi potječu od nekog starog čovjeka, koji je za vrijeme nekog zasijedanja nenadano u pravom svjetlu ugledao svoj životni teret. Kada je to učinio, prišao je predavaču da bi objavio to neočekivano otkriće...

Naša duša: radosno zbrkana mreža samooptužbi i optužbi drugih, otvorenih rana i polovičnih izliječenja. Kako nam pruža pomoć potpora u podnošenju boli.

Kako nam dobro čini sjediti u tami, svakom pomoćniku uskratiti pristup, jer »meni nitko ne može pomoći.« Tama je domovina slijepog, skriva ga s jedva raskidivim okovima, - Platon je opisao vlastitu bol, napustiti jazbinu sjenki i ne hitati prema svjetlu, ne, biti silno satrt.

Tom nagonu za vlastitom tamom duše odgovara strah da ćemo čuti o stvarnom svjetlu. To je strah da će biti riječi o putu prema napolje i gore. Tako život postaje šutljiv i na kraju potpun promašaj, konačno i odricanje samoga sebe. »Kada je čovjek zbog svojih grijeha tako žalostan da se jedva usuđuje nadati se spasu svoje duše...«²⁸ Ta žalost može međutim biti dvostruka, i samo nas jedna odatle vodi putem napredovanja. Jer postoji žalost pogana, koji plaču radi ljušture, ali ne mogu izaći iz ljušture. »Zašto se ne vratiš kući, ako si sagriješio? (...) Moja strastvena revnost goni te da nakon pogrešnog koraka kao izgubljeni sin tražiš povratak ocu. Ali izgubili ste čak radost radi utovljenog teleta.«²⁹ Hildegard naziva tu zatvorenost »silaziti u neizmjerne dubine grijeha, jer sam te ja zaborvio...«³⁰ Umjesto toga treba plakati radi vječnog blaženstva, jer ono postoji, postoji i pritišće nas, ali za njega nema mjesta u čovjeku. To drugo »dokazivanje i grčeviti plač«³¹ dolazi iz kajanja koje potresa svijet. »Ono čisti, posvećuje, sve podnosi, sve podupire, sve učvršćuje, sve stavlja u pokret, ono sve privlači sebi, i sve prožima. Na kajanju počiva svijet.«³²

»Sva zla djela izlučuju se gorkim kajanjem kao jelo i piće.«³³ Hildegard preporučuje da se otvorimo i vratimo kući. »Oče, sagriješio sam protiv neba. To znači: protiv nebeskih umjetnina, a to sam ja sam.«³⁴

Cijela borba je optuživanje samoga sebe, stoji pod ponavljanim i usmjeravajućim »Ne« prema vlastitoj ravnoteži. Ali to je Ne, koje dolazi iz potpunog uvida u stvarnost, Ne iz Da. Blago u njivi je opet vidljivo, radi njega se isplati preoravanje. Postoji čežnja u životu, koja je sama u sebi sigurna i koja kod svih smrtnika uvijek ponovno dolazi na vidjelo: sadašnja praznina naći će puninu. Ali kao i svaki miraz duše, može se i ovaj apstrahirati, osporavati, nije li tragično rješenje tragično ljepše: nitko ne želi i ne može mi pomoći, može li se spustiti u ponor moje egzistencijalne bijede? Tako se mi grčevito pridržavamo uz svoju neispunjenost.

Ja o sretniku - on je ili glup ili djetinjast ili još mnogo drugo, ali nije vjerodostojan. »Što je sreća? kaže posljednji čovjek žmirkajući« - rugao se Nietzsche sivoj nemarnosti posljednjeg čovjeka, iako ju je i on sam sa sobom ponio. Lažno siromaštvo je rašireno zlo, ono će isto tako biti proglašeno za »egzistencijalno«. Kao skakavac skačeš amo tamo, kao u sniježnoj mećavi kovitlac te nosi (...). Tama kao odjeća rastrgana na vjetru pokriva tu pojavu, pokazuje kako su takvi ljudi u nevjeri oduzeti i u svojoj samovolji okovani, iako bi mogli raskošno živjeti u miru, kada oni (...) ne bi htjeli u lovu na još nepoznata zadovoljstva i kušnje naći svoju rasonodu, ali pri tome ne započinju ispravno, neispravnim putem idu kraju, kudikamo više u nestalnostima, kao nemirni oblaci međusobno uskovitlani, svuda samo traže i uvijek zapadaju u zabludu, svuda su u lovu za velikim nepoznatim i uvijek samo upadaju u tuđe stanove.«³⁵

Tako je sreća sadašnjeg, a posebno budućeg života dospjela u kutiju za bajke. Previše lijepo, a da bi bilo istinito. Religijska kritika 19. vijeka prohujala je preko nas i ocrnila naš zahtjev za srećom kao sebeljublje i samoobmanu. Dakle živimo bijedno i od života očekujemo samo bijedu. Ali kako onda, ako se Bogu bude svidjelo, da nas usreći? Kakav bi ishod bio moguć, ako pravo duboko poštovanje svlada sve tvoje strahove?³⁶ Ništa nije tako teško kao slijediti svoju najintimniju čežnju i pouzdati se u Boga i sreću. Iako nam ništa nije tako duboko upisano u cijelo naše biće kao upravo to.

Jer: »Ako čovjek tako prihvati ono pravo, napušta samoga sebe, kuša snagu i pije. Od toga postaje jači, kao što su krvni sudovi onoga koji pije puno vina. On nikad ne postaje pretjeran, kao što opijeni vinom gubi kontrolu i više ne zna što čini. Na taj način ljube pravednici Boga, u kojemu ne može biti dosade, nego samo usrećenje i čista trajnost.«³⁷

Taj zahtjev znači samo: napustiti samoga sebe, ali napustiti sretan. Postoji jedno lice, jedno ime, uostalom jedno jedino, koje može ponuditi ovo vino: Krist liječnik. »Sretan si, ako čistiš gnojne rane.«³⁸ Ali ne liječnik odozgo, i recepture ne djeluju izvana. Liječnik i recept su jedno te isto, i djeluju samo iznutra, ušavši u nas same.

Čak i tamo gdje smo začuđeni i ne možemo točno odrediti rane. Moramo rane napustiti, predati, ostaviti otvorene. »Pokaži mi rane svoga srca, potražiti ću rane u tvom srcu. Želim u tvojim ranama zajedno s tobom trpjeti, i tako ćeš imati zajedništvo s Ocem.«³⁹

Spas

U stvari: Na sreću život je planiran, ne na nesreću. »Tako je ljubav svoje djelo savršeno ostvarila, postepeno, ali ipak

jasno i određeno, tako da nije ostalo niti jedno slabo mjesto, nego je mnogo više u njemu sva punina.«⁴⁰ »Ako se netko na vrhuncu trijumfnog podvrgavanja podredi Bogu i nadvlada sotonu, uzdiže se u visinu i uživa blaženstvo božanske zaštite. I kada on, raspaljen Duhom Božjim, uzdigne svoje srce i obrati svoj pogled Bogu, tada se tamo javljaju u svjetloj jasnoći blaženi duhovi i prinose Bogu predanost njegovog srca.«⁴¹

U toj zaštiti čovjek se uspravlja, oživljuje, junački korača. Božja volja se pretvara u motoriku. »Kod njega nalazim bogatstvo Božje snage, tako da se pouzdano uzdižem od snage do snage.«⁴²

To je najstarije iskustvo: Takva služba se ne sagiba, nego jača. Koga Bog dotakne, taj nije rob, nego slobodan čovjek. »O kako su lijepe tvoje oči, kada navješćuju božansko.«⁴³ To je povratak kući, ne samo njemu, nego i samome sebi - i istodobno rješenje zagonetke svijeta. »Ako čovjek svoje srce otvori Bogu i tako ga prosvjetljuje, sve će zazelenjeti što je bilo sasušeno. Žito i loza rast će ovom tajanstvenom snagom.«⁴⁴

Također žito i loza vlastitog srca. I to nije zamišljeno kao teološka spoznaja za pisaćim stolom ili dobro smišljena mistika, nego tako misli svakodnevnica i mora se ispitati na svom kamenu za iskušavanje. Događa se nešto začuđujuće: nešto drugačije, netko drugi je zaposjeo središte mišljenja i djelovanja, i opterećena duša tamo se oslobađa tereta, i sada je veća nego prije toga. » O vatreni Duše, neka ti je hvala! (...). Iz tebe plamti srce čovjeka. I grudi su sapete svim snagama duše. Odatle izvire volja i daje duši okus slasti.«⁴⁵ Hildegard ima i u takvim govorno velikim obratima trijezan ton, koji zna što govori, koji zna zašto to kaže. Ni u kojem slučaju nije lako lagati u religioznim stvarima; senzorijski je vrlo istančan i nepogrešivo reagira.

Sigurnost, kojom Hildegard izražava privučenost Bogu, nosi na sebi pečat istine: Postoji snaga s druge strane i možemo joj se krvareći iz svih rana sretno prepustiti. »Iz srca dolazi spas, ako jutarnje rumenilo jednog novog početka postane vidljivo. Neizrecivo je, što se tada javlja u novom zahtjevu za Bogom i revnošću za njegovim djelom, našim svijetom.«⁴⁶ - »I tako čovjek, koji je u skrovitosti Njegovog čuda, spozna je Njega okom vjere i obuhvaća ga poljupcem znanja.«⁴⁷ Da, u čovjeku postoji iskonski nagon za poljupcem i zagrljajem; koje on sam daje, i one, koje on prima.

Hildegard samu sebe vidi: »kao pepeo, kao trulež, kao prašinu, koju vjetar raznosi«⁴⁸ - potrebno je stvarno i djelotvorno, uvijek ponovno, uzdizati se iz pepela i povjeriti se onome »koji izaziva strah i tako je nadasve blag.«⁴⁹

NAPOMENE

1. Str. 114
2. Liber vitae meritorum (LVM). Deutsch: Das Buch der Lebensverdienste, übersetzt und erläutert von Heinrich Schipperges, Salzburg 1972.
3. Str. 45.
4. Liber divinatorum operum (LDO) VI, 5: PL 197/959 D-960 A. Deutsch: Welt und Mensch (=VM). Das Buch »De operatione Dei«, übersetzt und erläutert von Heinrich Schipperges 1965, 240
5. Str. 54.
6. LDO 916; WM 204 sl.
7. LDO; WM 53.
8. Barmherzigkeit im Gespräch mit der Hartherzigkeit (LVM); hier zit. nach Heinrich Schipperges, Hildegard von Bingen. Ein Zeichen für unsere Zeit, Frankfurt 1981, 161.
9. Str. 58.
10. Auf den Unterschied etwa zur sapientia - Theorie des Eriugena hat hingewiesen Margot Schmidt, Die fragende Schau der heiligen Hildegard, Leutesdorf 1992, 17.

11. Str. 116.
12. LDO I, 2.
13. Str. 113
14. Hartherzigkeit (LVM); zit. nach Heinrich Schipperges, Hildegard von Bingen. Ein Zeichen für unsere Zeit, Frankfurt 1981, 161.
15. WM 29.
16. Str. 114.
17. Str. 52.
18. Str. 76.
19. Nach Caecilia Bonn, Leben als Spannungseinheit, in: Hildegard von Bingen und ihre Impulse für die moderne Welt, Abtei St. Hildegard 1984, 27.
20. Heinrich Schipperges, Hildegard von Bingen. Ein Zeichen für unsere Zeit, Frankfurt 1981, 162.
21. Str. 128.
22. LDO 908 sl; WM 194 sl.
23. WM 27.
24. WM 30.
25. Str. 78 sl. 81.
26. Sören Kierkegaard, Die Krankheit zum Tode, Mübchen (dtv) 1976, 99.
27. Sören Kierkegaard, Der Begriff der Angst, ebd., 609.
28. Str. 81 sl.
29. Zit. nach Caecilia Bonn, Die Reue in der Schau Hildegard von Bingen, Abtei St. Hildegard o. J., 4.
30. Str. 81.
31. Str. 82.
32. Zit. nach Caecilia Bonn, Die Reue in der Schau Hildegard von Bingen, Abtei St. Hildegard o. J., 5.
33. Str. 87.
34. Str. 84.
35. Heinrich Schipperges, Hildegard von Bingen. Ein Zeichen für unsere Zeit, Frankfurt 1981, 135 sl. (Übersetzung leicht verändert).
36. Str. 114.
37. WM 48.
38. Carmina 19.
39. Zit. nach Caecilia Bonn, Mut zur Ganzheitlichkeit, Abtei St. Hildegard o. J., 4.

40. WM 31.
41. WM 28.
42. Str. 61.
43. Str. 39.
44. Zit. nach Caecilia Bonn, Predigten zum Fest der hl. Hildegard, Abtei St. Hildegard o. J., 5.
45. S. 63 sl.
46. Brief an Papst Anastasius IV.
47. LDO 998: WM 280.
48. S. 40.
49. S. 40.

POČETAK MOLJENJA

Zapiši što vidiš i čuješ

Gledala sam prema Istoku, i tamo sam vijдела okruglo kraljevsko prijestolje. Na njemu je sjedio Živi, blistav u čudesnoj krasoti. Radi njegove velike jasnoće nisam mogla u njega gledati. I čula sam onoga, koji sjedi na prijestolju, kako mi govori: »Zapiši, što vidiš i čuješ.«

I ja sam odgovorila po najdubljem znanju o tom viđenju: Molim te, Gospodine, udijeli mi shvaćanje, da mogu ove tajne razumljivo iznijeti. Nemoj me napustiti, nego ojačaj me snagom jutarnje zore svoje pravednosti, u kojoj se tvoj Sin objavio. Daj mi snagu, tako dobro koliko mogu i smijem, objavim tvoju božansku odluku.

Ponovno sam čula kako mi blistava pojava govori: »O kako su lijepe tvoje oči, kada naviještaju božansko, kada iz tog navještaja zasija jutarnja zora božanske odluke.« I ponovno sam odgovorila po najdubljem znanju o tom viđenju: U dubini svoga srca učinila sam se samoj sebi kao pepeo, kao trulež, kao prašina koju raznosi vjetar. I stoga drhteći kao pero sjedim u sjenci. Pa ipak nemoj me izbrisati iz knjige živih kao tuđinca. Jer s velikom mukom borim se oko tog viđenja.

Zbog svog ograničenog uma, kojeg je dotaklo moje tijelo, uvijek samu sebe stavljam na posljednje mjesto, tako da sebe ne smatram dostojnom zvati se čojekom. Toliko se plašim, i radi toga se ne usuđujem, izgovoriti tvoje tajne. O dobrostivi Oče, pouči me, što je tvoja volja i što smijem reći.

Ti, koji izazivaš strah, i tako nadasve blagi Oče, ti si punina svake milosti. Nemoj me napustiti, nego me sačuvaj u svom milosrđu.

I ponovno sam ga čula kako mi govori: »Govori, kako si poučena. Želim da to kažeš, iako si pepeo.«

Ove riječi nisam uzela niti od sebe, niti pak od drugog čovjeka, nego sam ih primila u nadnaravnom viđenju. Iznosim ih u ogledalu vjere, u kojem spoznajem Boga. Jer kao ogledalo, u kojem se ponešto vidi od onoga, što je položeno u posudu, tako je i duhovna duša stavljena kao u krhku posudu; po njoj vidimo i upravljamo tijelo. Neka se Bogu svidi da moje tijelo isto tako i moju dušu uzdigne u tom viđenju, da iz mog duha i mog srca nikada ne nestane strah Božji.

Za to se viđenje nadasve trudim, u njemu mi se otvara duh misterija. Nikada ga ne vidim vanjskim očima tijela.

O ja nesretnica, po imenu žena! Od svog djetinjstva vidjela sam velika čudesa, koja moj jezik nikada neće moći prikazati, tako da vjerujem kako me je Duh Sveti poučio. Ja nedostojna pomoćnica! Od svog djetinjstva nisam niti jedan sat živjela u sigurnosti, i plakala sam, jer sam tako lako pocrvnjela i ni na što se nisam usuđivala. U slatkim suzama skrušenog srca i po Duhu Istine molim da se nađem u Bogu.

To mi obećava Riječ Oca, po kojoj je svijet stvoren, da je Otac u najslađoj punini života sišao sa svoje visine u krilo Djevice. On je okružen tim tijelom i nastao kao med u saću.

Ljubi me žarom svoje ljubavi

Sada te zazivam, i molim te da mene malodušnu dobrodušno sačuvaš u pjesmama svojih blaženih duhova. Poznate su mi te riječi, i ja sam ih čula. Samo tebi su poznate. Kao i svi oni koji za pravu vjeru u tvoje ime sa mnom revno rade: Ujedini ih u krilu svoje milosti, da nikada od tebe ne budu odvojeni.

Samo tebi je poznata moja nezatna izobrazba. Ne blis-tam u naukama o Svetom pismu, koje isto tako potpuno

pripovijedaju o tvojim čudesima, kao što će i vremena biti zapisana u zvijezdama. Zato te molim da me oslobodiš od svake tame zlih duhova i sačuvaš me od svih sumnja neznanja duše i tijela.

Molim te, dobri Oče, da po meni djeluješ i ljubiš me žarom svoje ljubavi, da me upišeš u knjigu života i da nikada od tebe ne budem odvojena.

Moj Bog je moj pomoćnik. U njega ću se uzdati. On je moj zaštitnik i zalog mog spasa. I on će me primiti. (Ps 71,3)

Moj Bog, po njemu sam stvorena, po njemu živim, i za njim čeznem. Svakim dahom molim sve dobro od njega, jer znam da je on moj Bog. I ja osjećam da mu smijem služiti, jer sam od njega primila svoj razum i jer je on moj pomoćnik u svakom dobru. Stoga po njemu ispunjavam sva dobra djela.

Jer me njegova milost zaogrće kao odjeća, polažem svoju nadu samo u njega. I tako što me štiti od svakog zla, on me brani. Ako me muči moja nečista savjest, tada me on savjetuje da više ne činim zla djela.

Tako je sam Bog za moju dušu zalog mog spasa. Jer po Duhu Svetom uči me Zakonu, koji moram slijediti. I u tom Zakonu primam za svoj život hranu, koja je vjernicima dana za život. Jer tako dugo, dok tu hranu primam, čini me Bog po svemu svetom i izabranom. On će me dovesti kući u savršeno blaženstvo i dati mi mjesto u svom krilu.

Spasi čovjeka koji čita ove spise

O Bože, čisti, istiniti i vatreni. U svojoj svemoćnoj snazi stvorio si besmrtnu nepromjenjivu zemlju. Na njoj su se prvi ljudi ogriješili, sagriješili protiv tvoje volje i protiv tvoje

zapovijedi. Snažnom moći potjerao si ih iz zemlje pune sjaja. Potom si ih nakon njihovog pada opet uzdigao.

Poslije općeg potopa, pokazuješ po novom potomstvu, koje je poteklo od Noe, da ćeš osim od zmije zatrovanog ljudskog roda još nešto preduzeti, protiv gnjeva zmaja. To nije shvatio đavo, jer on nikada nije započeo da ti služi. Tako je on mislio da cijeli ljudski rod mora propasti.

Ti međutim, sveti Bože, u Noi si utemeljio novo potomstvo. Abraham je bio prvi korijen, čije su grane procvjetale. Kao što je Aronova palica procvjetala, iako je bila odsječena od korijena, tako si unaprijed prorekao utjelovljenje svog Jedinorođenca. On je u istom krilu Djevice samo tvojom snagom procvjetao, o sveti Bože, bez prirodnog začeca.

O čisti Bože, ti si nepovoljan sud o prvoj ženi, koju je zmija prevarila, dokinuo, i dopustio da Marija, plemenita palica, tvojom snagom procvjeta. Ona je u pravoj poniznosti prihvatila riječ anđela i u pravoj vjeri poslušala. Ti si nju uzdigao nad sva nebesa kao jedinstvenu majku u drugačijoj naravi nego što je one, po kojoj je nekada došla Eva. I tako nismo izgubili nebo po majci Spasitelja, nego će nam sa svim ukrasima raja biti vraćeno i ostati sačuvano.

Sada, o Bože, neka ti je slava! Jer svu zloću čovjeka ti si uklonio. Ti si od iskona upisao u svoje znanje, kako si pobijedio neprijatelja i spasio čovjeka, kojega si oblikovao od gliba zemaljskoga.

Da bi to spisi objavili, izabrao si ljude, po kojima si pokazao svu pokvarenost Adamova pada, i kako je čovjek po tvom Sinu morao biti obnovljen. Isto tako si poslije općeg potopa zemlju i čovjeka ponovno i bolje oblikovao i neposlušnost Adama poslušnošću Abrahama opet izbrisao.

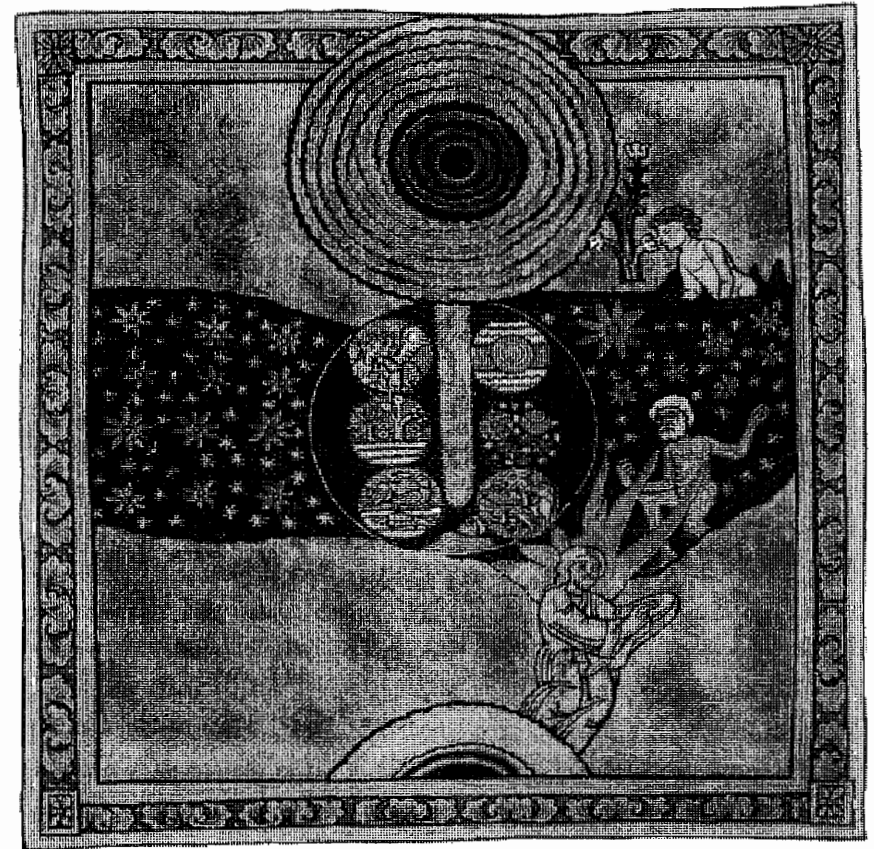
Abraham je bio korijen svetosti koja je započinjala. Svojom poslušnošću on je sačuvao Božji Zakon i svemogućem Bogu prikazao žrtvu dobre volje. Radi toga je

s pravom nazvan ocem mnogih naroda. Jer tom poslušnošću, koja je ispunjenje Božjih zapovijedi, on te je, sveti Bože, dirnuo i naviještao.

Iz njegovog potomstva ponikla je Marija, Izabranica, koja je rodila najodličniji pupoljak, Sina Božjega. Na taj je način cijeli svijet prosvijetljen i satrta glava zmije.

O dobrostiva mudrosti, tvoje je djelovanje u svim tvojim djelima pravedno i istinito. Spasi čovjeka koji čita ove spise i sluša ih. Neka ovi spisi pokažu početak otkupiteljskog djela tvoga Sina, tako da čitaoci ovih redaka nikada ne budu izdvojeni iz broja onih, koji će se smjeti radovati u tvom kraljevstvu.

POLJUBAC STVORITELJA

Vječni Bog, u kojemu se nalazi početak svoga stvaranja

Ja, koji sam bez početka i koji jesam, iz kojega izlazi svaki početak, i koji broji dane od iskona. Ja govorim: Ja sam po sebi vrijeme, dan. Ali ja sam zapalio sunce. Ja sam također Duh, koji nije odjek nekog drugog, ali po meni diše sve što je duhovno.

Da bi se pogledalo u moje lice, načinio sam ogledala. U njima gledam sva čudesa vječnosti, koja nikada neće nestati.

I ova ogledala pripremio sam u slavu sklada, jer moj je glas kao grmljavina, kada na taj način pokrećem sva stvorenja cijele zemaljske kugle.

Tako ja činim od iskona. Jer po svojoj riječi, koja je uvijek bez početka u meni bila i jest, zapovijedio sam onoj velikoj svjetiljci i s njom bezbrojnim iskrama - to su anđeli - da nastane. Oni su, kada su se probudili u svom vlastitom svjetlu, mene zaboravili i željeli biti takvi kakav sam ja. Radi te drskosti, kojom su mi se suprostavili, izbačeni su silnom grmljavinom osвете moje srdžbe. Jer samo je jedan jedini Bog, drugoga ne može biti.

Otada sam načinio malo djelo, to je čovjek koji je po meni progovorio, i koji je stvoren po mojoj slici i prilici. I to tako doduše da može djelovati primjereno meni. Jer moj Sin će jednom biti odjeven ljudskom odjećom tijela. Kako sam ja Duh, djelo sam Duhu prilagodio i u njega stavio svoje znanje, upravo tako kao što čovjek u svojoj znanosti sve izražava imenom i brojem.

Čovjek je ipak odjeća, u koju će se moj Sin u svojoj kraljevskoj moći odjenuti i pokazati se kao Bog i živi život svega stvaranja.

O Bože! U svom predviđanju ti si unaprijed predvidio sva svoja umjetnička djela, potpuno tako, kako si želio. Stoga je tvoje predviđanje u središtu tvoje moći.

Ti obuhvaćаш svemir kao točak, koji ne zna za početak i koji nema kraja.

O, prava mudrosti, bez svakog početka i bez svakog predumišljaja, ti si pravi Bog! Kakve si velike tajne u svojim stvorenjima oblikovao, i tom umjetničkom djelu, čovjeku, podredio.

Ti si snage svoje svemoći stvaralački poklonio. Samo ti si stvorio divni krov sa svojim prozorima, nebeski svod sa svojim svjetlima. Na njemu si postavio sunce, koje svojim svjetlom prosvjetljuje sve nad zemljom i ispod zemlje. Njemu su pridružena ostala svjetla. Kao što ova po njemu (suncu) svijetle, pokoravaju ti se svi stvorovi. Svi oni u tebi žive svoj vlastiti život.

Ti pak, Najuzvišeni, dotakao si i najniže stvorove i odjenuo ih odjećom ljudskog roda. Po tom ljudskom rodu potpuno si nadvladao svog neprijatelja. On je iz zavisti u raju prevario čovjeka kojega si oblikovao. Samo ti, vječni Bože, jesi istinita ljubav.

Čovjek, ogledalo svih Božjih čudesa

Kada je stvorena priroda bila u punoj snazi, bio je prema dubokoj zamisli oblikovan čovjek od gliba zemaljskoga.

On je trebao živjeti za neizrecivu krasotu. Okružen snagom stvorova, od kojih nikada ne može biti odvojen, jer elementi svijeta, koji su stvoreni da služe čovjeku, pružaju mu svoju pomoć. Na svaki način on stoluje u njihovoj sredini. Prema Božjem planu on im je na čelu. Tako David

kaže: »Ti ga učini malo manjim od Boga, slavom i sjajem njega okruni. Vlast mu dade nad djelima ruku svojih, njemu pod noge sve podloži.« (Ps 8,6-7)

O, Bože moj, ti si sve čudesno stvorio. Čovjeka si ukrasio razumom, krunom od zlata i grimiza, s nadasve dragocjenom odjećom vidljive ljepote. Istodobno si ga postavio kao najodličnijeg na čelo svojih uzvišenih umjetničkih djela. Ta djela si u svojim stvorovima dobro i ispravno uredio. Osim toga si u čovjeka ispred svih stvorova usadio velike i čudesne sposobnosti.

Kao što svaka stvar ima svoju sjenku, tako je čovjek Božja sjenka. I sjenka je dokaz da stvor postoji. Čovjek je u svojim čudesima dokaz za svemogućeg Boga. On sam je sjenka, jer ima početak. Bog međutim niti ima početak niti kraj. Stoga je cjelokupna nebeska harmonija ogledalo božanstva, a čovjek je ogledalo svih Božjih čudesa.

Bog se milosrdno sjetio čovjeka, svog velikog djela i svog dragocjenog bisera. Od zemlje je oblikovao čovjeka i udahnuo mu dah života. Bog je stvorio život, koji je sposoban da se kaje, i on sam je postavio čovjeka u to kajanje; poniznost to čini vidljivim. Ali đavo od toga ništa ne razumije. On ne želi prihvatiti istiniti i pravi život, posebno ga ne želi priznati.

Spas po ljubavi nije u nama nastao. Za naš spas Boga ne možemo niti spoznati niti ljubiti. Nego on sam kao Stvoritelj i Gospodar svemira toliko ljubi svoj narod da je radi našega spasa onima koji vjeruju poslao Kneza i Spasitelja.

On je naše rane oprao i obrisao. Stoga se na nas izljuje nadasve slatka materija, iz koje izvire sva dobra spasa.

Ja međutim ne zaboravljam da sam oblikovao prvog čovjeka. I kako sam jasno predviđao sva djela kojima me je Lucifer htio pobijediti u čovjeku! Stoga ću ponuditi svetost, to znači Božje snage, s kojima ću se protiv njega boriti.

Pokazujem se ljudima sve do kraja vremena, i svojim misterijima ih poučavam. Iz mojih rana crpe veliku snagu.

Stvor traži poljubac Stvoritelja

Pokaži mi, koga moja duša ljubi, pokaži mi, gdje napasaš stada, gdje se u podne odmaraš, kako ne bih lutao između stada tvojih prijatelja.

Po Salomonu govori mudrost o ljubavi između Stvoritelja i stvora i obrnuto između stvora i Stvoritelja. Kako je obilno Stvoritelj ukrasio stvorove, kada ih je stvorio. Jer nadasve ih je ljubio. I kako silno traže stvorovi poljubac Stvoritelja, kada su ga poslušali. I radi toga, jer je stvor primio poljubac Stvoritelja, bio mu je u svemu poslušan.

U ljubavi i poštovanju prema ljubljenoj govori stoga stvor Stvoritelju, kada od njega moli hranu. S tom hranom proizvodi stvor mir iz njegove snage, koju umjetničkim djelovanjem Stvoritelja može primiti. Tako neće ići stazama idola, koji zavaravajući se prisvajaju sebi Božje ime.

To vrijedi i za čovjeka, koji je takav stvor. U dobroj nakani moli on poljubac od Boga za svoju dušu, kada prima njegovu milost. Unutarnjim žarom traži da od njega bude uzdignut. Jer čovjek može samo onda krepko ići pred njim ako ga okružuje Božja naklonost. Ako ga sjenka grijeha zastre tamom, tada mu kajanje vraća njegovu ljepotu, ukoliko opomenut od Boga traži da ustane iz svojih grijeha.

Bog je prije svih vremena unaprijed predvidio pojavu čovjeka. U njemu se htio otjelotvoriti. Duša je duhovni dah od Boga. Ona prožima cijelo tijelo čovjeka i daje pobude za stvaralačko djelovanje čovjeka u svim njegovim djelima. U

svojoj duši čovjek je duhovan. On se ostvaruje u tijelu s odjekom svojih riječi.

Kako je čudesno predviđanje božanskog srca. Ono je znalo o svekolikom stvaranju. Kada je Bog pogledao u lice čovjeka kojega je oblikovao, tada je ugledao i sva svoja djela u nepovrijeđenoj prilici čovjeka.

Kako je čudesan taj plan, koji je tako snažno podstakao čovjeka.

Kada je Bog pogledao čovjeka, našao je u njemu veliko zadovoljstvo, jer ga je stvorio s odjećom prema svojoj slici i prilici. Tako ga je opremio da naviješta božanska čudesa frulom njegovog duhovnog glasa.

Čovjek je najsavršenije djelo Božje. Jer po njemu će spoznati Boga, i radi toga su stvoreni svi ostali stvorovi. Jer čovjeku je Bog dozvolio da ga u poljupcu istinite ljubavi njegovim Duhom slavi i naviješta.

Neka ti je slava, sveti Bože! Tebe će anđeli, koji su na nebu, proslavljati. Oni žive kao iskre tvojega sjaja. Na zemlji će te proslavljati ljudi. Čovjeka si odjenuo odjećom gliba zemaljskoga.

O, Bože, moj Bože! Ti si me stvorio, sva moja djela su tvoja djela.

Bogatstvo Božjih snaga u srcu čovjeka

Kralj me poveo u svoju odaju. Kličemo i radujemo se u tebi! Zahvaljujemo ti za tvoje preobilje i osim toga još za vino. Pravednici te ljube.

On, koji živi kao vladar svemira, uveo me je u puninu svojih darova ljubavi. Jer u vjeri sam svom svojom dušom slijedila Sina Božjega na putu istine. Kod njega nalazim

bogatstvo Božjih snaga, tako da se pouzdanjem uzdižem iz snage u snagu. Stoga kličemo od radosti svi mi, koji smo po krvi Božjeg Sina otkupljeni. I mi se radujemo u tebi, Duše Sveti, s dušom i tijelom, jer po tebi živimo.

Podsjećamo se na slast božanske nagrade, koja nadilazi sve patnje i tjeskobe, koje smo morali pretrpjeti od protivnika istine. Sve to smatramo kao ništa u usporedbi s krasotom, koju osjećamo u pogledu na tvoje zapovijedi, koje nam daješ.

I oni, koji su iskreni u djelima svetosti, ljube te istinitom i savršenom ljubavi. Onima, koji te ljube, poklanjaš sva svoja dobra. I na kraju, daješ im još vječni život.

Da, mudrost struji u odaje, to su srca ljudi. Ona im donosi pravednost istinite vjere. Po toj vjeri spoznajemo pravog Boga.

Nadalje potiskuje ta vjera svu zimsku hladnoću i zimsku vlažnost opačina, tako da se nikada više neće zazelenjeti i rasti.

Ne na kraju povezuje ta vjera sve Božje snage tako čvrsto uza se, da se vino može natočiti u čašu i može biti čovjeku ponuđeno za piće.

Volja je kao čovjekovo svjetlo. Jer kao što svjetlo u sve prodire, tako se volja uzdiže do svega za čim čezne.

U srcima ljudi volju raspaljuje Duh Sveti. Njega prima radosna duša s vjerom u srcu, tako da dobro djelo ispunjava u skladu s božanskim zahtjevima.

Božja ljubav je donijela s neba iz Očevog srca Jedino-rođenog Sina i položila ga u krilo Djevice na zemlji. Jer ta ljubav ne prezire čak ni grešnike, ona se trudi mnogo više oko toga da donese spas svima. Stoga ona omekšava tvrdoću srca, stoga dopušta da iz očiju vjernika poteku izvori suza.

I poniznost i ljubav svijetle blistavije nego druge kreposti. O, vi ljudi, potrudite se za svoj spas i za Božju čast.

O, vatreni Duše, neka ti je hvala! Ti koji djeluješ uz bubnjeve i citre. Po tebi se žari srce čovjeka. I grudi obuzimaju sve snage duše. Odatle se uzdiže volja i daje duši okus sreće. On je vaše svjetlo i vaša želja. Udostoj sve nas da dođemo k tebi i nađemo pravi put. Amen.

U mom tijelu čezne moja duša za tvojim spasom

Bog je prebivalište duše, tijelo, s tako velikom puninom Duha da duša u sebi može ostvariti sve kreposti.

Pet osjetila upotpunjuju savršenostvo ljudskog tijela. Vidom upoznaje čovjek stvorove. Sluhom mu Duh govori, kako ono što čuje treba shvatiti. Po mirisu razlikuje što mu je za upotrebu korisno ili nekorisno. Po okusu prosuđuje što i kako ga hrani. Čulo opipa mu pomaže da razlikuje dobro i zlo. Sva svoja djela čovjek ostvaruje preko svojih pet čula. I tih pet čula su u čovjeku tako povezani u jedinstvo da jedno ne ometa drugo. I ona su u čovjeku.

Po svojim velikim djelima, koja čovjek brzo izvodi preko svojih pet čula, spoznaje on Boga, koga ne može vidjeti osim po vjeri.

Kako moje tijelo ima tjelesne prohtjeve, tada mi razum i znanje pokazuju da sam od Boga stvorena. Ako se međutim podsjetim toga da me je Bog stvorio, tada ću izdržati i najžešće borbe.

I spoznajem Božju dobrotu, jer uvijek, kada sam bila u stisci, osjetila sam Božju dobrotu. Kada me ispuni mržnja, osvrćem se pogledom na milosrđe i mučeništvo Sina

Božjega. I sretna sam u vjeri što se slatki miris ruža rađa među trnjem. I tako spoznajem svog Spasitelja.

Kada međutim duša svojom poniznom naravi tako pokreće čovjeka da joj on u svemu odgovara, hita ona pobjedonosno prema nebu i kaže: O, Gospodine, čeznem za tvojim spasenjem i pouči me u svom Zakonu. Čeznuo sam za tobom i spoznao te.

Čeznuo sam za tobom svojim tijelom i spoznao te, iako po sebi nisam uvijek bio sklon u dobru tvojim zapovijedima. Da, snagom tvog spasenja bio sam preplavljen kao nabujalom vodom. I protiv volje svog tijela razmišljala sam o tvojim zapovijedima. I mogla sam to doduše iz dubine svog srca i iz središta svoje snage. I kao što mlinski točak uz pomoć vode melje zrna žita, tako živim ja, ljudska duša, kao vodena struja koja nadire u moje tijelo.

»Jahve, moj Gospod, moja snaga, on mi daje noge poput košutinih, i vodi me u visine.« (Hab 3,19)

Bog me je stvorio. I kao što je Gospodin moja snaga, tako je njegova snaga nada mnom, jer bez njega ne mogu učiniti ništa dobro. Po njemu imam živi Duh, po njemu živim i krećem se. U njemu spoznajem sve svoje putove. Stoga upravlja ovaj Bog i Gospodin, kada ga u istini zazovem, moje korake brzo prema njegovim zakonima. Tako kao što jelen hita, kada čezne za izvorom. Kako mi pokazuje ove visine, tako je sa mnom povezan u svojim propisima. On me izvodi iz zemaljskih požuda, kao moćni pobjednik uništava ih radi mene. Tako da ću mu, kada dođem do nebeskih visina, neprekidno prinositi hvalu.

Ti si utemeljio granice ljudskog života

Bog govori: O, vi ljudi! Zašto ispitujete stvorove o trajanju vašeg života? Nitko ne može predvidjeti dužinu

svog života, zaobići je ili preskočiti. Jer samo ja sam utemeljio život. Da, o čovječe, kada vremenski i duhovno postigneš cilj svog spasenja, tada ćeš blagoslivljati prolazno i prijeći u ono što ne poznaje nikakve granice.

Ja znam sve. Ja međutim želim ljudima zajamčiti s tako mnogo pravednosti da kada ih opominjem i bodrim ispune pravednost, tako da se nitko ne može izgovarati.

Katkada, kada izričem sud o času smrti, tada su često ljudi kao mrtvi, iako izgleda da su još živi. Jer nitko ne može posjedovati vrijeme ili njime raspologati, ako mu ja po svojoj volji ne dozvolim da živi, primjereno koristi, koju u čovjeku vidim. To potvrđuje i Job, koji kaže: »Pa kada su njegovi dani odbrojani....., kada mu granicu stavljaš neprelaznu.« (Job 14,5)

(Čovjek odgovara:) Ti si iznad svega i sve si predvidio, prije nego je postalo. U tajni svoje uzvišenosti utvrdio si granice ljudskog života, tako da ne mogu biti niti pomjerenene niti prekoračene nikakvom mudročću, pameću ili lukavošću bilo kojeg stvora, jer su u tvojim tajnama predviđene. Čak niti tada, ako je u korist djetinjstva, mladosti ili starosti čovjeka, granice ne mogu biti pomaknute. Jer ti si naložio čovjeku da živi u čast tvog imena.

Ja međutim, o, čovječe, upoznao sam te od utemeljenja svijeta. Ali ipak želim tvoja djela primjereno tvojim danima procijeniti, njihovu korisnost želim prosuditi i svo tvoje djelovanje savjesno i strogo ispitati. Kada god nekoga iznenada pozovem iz ovog zemaljskog života, zadatak života je ispunjen, do te mjere ispunjen, da taj produženi život čovjeka, ne bi više donio nikakve dobre plodove obnovljenom snagom. Tada on donosi mnogo više ravnodušnosti i tjelesnog duha vjere, tako da on samo uskovitlava prašinu praznim odjekom riječi, traži ugled za sebe, umjesto da me dirne pokretima iz najveće dubine srca.

Stoga tom životu ne mogu više dati nikakvu odgodu. Mnogo više moram tog čovjeka izvesti iz vremenitog, prije nego što propadne u beskorisnoj tupoglavosti.

Tebi pak, o, čovječe, kažem: »Nisam li ti poslao svoje proroke? I za tvoj spas poslao svog Sina na križ? Radi tebe sam odabrao svoje apstole, da bi ti po Evanđelju pokazali put istine. Stoga se ne možeš ispričavati, jer svo dobro duguješ meni. I zašto me zapostavljaš?«

Ako se povrijediš, tada potraži liječnika da ne bi umro. Nije li Bog stoga ljudima poklonio tako mnogo vremena da bi ga tim snažnije zazvali u pomoć? Ako te je dotakla božanska milost, tada zazovi brzo, moli, priznaj i plači, da ti Bog pomogne da ti, odvratajući zlo od tebe, da snage za dobro.

Sve ti je poznato, jer si upoznao Boga po darovima Duha Svetoga. Bog neće dopustiti da padneš. Kada te napadnu drugi tirani, tada se brzo obrati Bogu. On će svojom pomoći biti uz tebe. Nemaš li razum i znanje? Kraljevstvo Božje možeš naći, ali tu ne smiješ postupiti kao u igri. Čujte, vi ljudi, i nemojte previdjeti ulazak u nebeski Jeruzalem.

VELIKI LIJEČNIK

Moji me grijesi okreću kao točak oko osovine

Čovjek vjernik, koji je u svojoj nutrini iskusio Božji odgoj i koji se plaši ovih opomena, zna da neće biti pošteđen grešnik, nego čovjek koji se kaje.

»O, Bože, ti sve znaš, i ti si sve savršeno ostvario. Ako me moja požuda navede na grijeh, tada ću i ja zadrhtati od straha. I ako sam se pokajanjem u svojoj duši vratio na pravi put, plašim se da ovo pokajanje nisam ostvario.

Također se plašim, ako idem lakomislenim putovima i samovoljnim stazama. Plašim se nadalje da sam sve do starosti ostao grešan čovjek. Ili, da se nisam oslobodio grijeha čak ni onda kada prema njima osjećam gađenje iz boli i žalosti. I zašto sve to? Jer znam što su i kakvi su ti grijesi.

Ja sam kao točak, koji se okreće ponekad prema sjeveru, ponekad prema istoku, ponekad prema jugu i ponekad prema zapadu. Jer ako ove grijehe koje sam primio istočnim grijehom osjećam, tada ih unosim i u svoje mišljenje, govor i djelovanje.

I kada se moja duša na to podsjeti tko je ona, tada prosijavamo ječmenu pljevu iz roda mojih dobrih djela. I sve to ipak ne sprovodim do ispunjenja, jer sam tijelo i krv.

I kada s gađenjem radi svojih grijeha dođem u doba starosti tako da me dalje griješenje više ne raduje, i kada nadalje mogu svoj život ukrotiti, i kada uz to svoje grijehe želim popraviti, ipak to ne izvršavam. I tako postajem kao točak koji se okreće bez čvrstog oslonca.

O, Bože, sve su to razlozi, koji me žele zaplašiti pred mojim grijesima. I što god da učinim: U svojoj duši znam da ti nikoga nećeš poštediti, koji ti se suprostavi grijesima.

Da, ti si u početku grešnog anđela bacio u pakao. I čovjeka si poslije njegovog pada poslao u progonstvo. Sve do uništenja uzvraćaš udarcem na svaku nepravdu njegove krivice. Ali ipak se nadam, jer ti si napustio nebo i odjenuo se tijelom. Jer tebi je pali čovjek i grešnik prepušten na volju, jer ti si ga svojim milosrđem pokorom očistio. Stoga živim kao pokajnik, kojega si oprao od njegovih grijeha.«

Koliko god čovjek bio upleten u tešku krivnju, ja ga uvijek uzdižem od smrti spasu i životu. Ja mu ne uskraćujem nebesko nasljedstvo, ako svoje prekršaje gorko oplakuje i to učini s iskrenim pogledom koji je upravljen prema dobru, jer on me je izazvao na srdžbu.

To potvrđuje i David u mom duhu, kada govori: »Moji će dušmani uzmaknuti čim te zazovem. Ovo sigurno znam: Bog je za mene.« (Ps 56,10)

(Hildegard odgovara:) Ležim u tami. Dokle god u meni postoji svjetlo života, moja će duša pokazivati božansku milost kao svijetlu jasnoću iz nadnaravnog sjaja. Mučena bolom srca stoga ću te zazivati u gorkom kajanju radi svojih grijeha. Svima, koji te zazovu čista srca, daješ spasonosno sredstvo svoje dobrote. Milosrdno si učinio da u tom tvojem iskušenju spoznam: Ti si moj Bog.

Uvijek me je unaprijed vodila tvoja milost, kada sam u djelima pravednosti spoznala da si ti moj Bog. Kada sam nadalje spoznala da svojim zlim djelima samu sebe odbacujem, tada si ti onaj koji može sve izvršiti. Ti me prihvaćaš.

»Izvuci me iz blata da ne potonem, od onih koji me mrze, izbavi me - iz voda dubokih. Neka me ne pokriju valovi, nek me ne proguta dubina, neka bezdan ne zatvori usta nada mnom!« (Ps 69,15-16)

Gospodine, Bože, tvojom blagom milošću oslobodam sebe grešnika od truleži, u kojoj sam po tijelu rođena. Ova me nagoni na grijeh, kojim se u meni uzdiže tako mnogo

okorjelosti. Ti me oslobađaš od mojih velikih požuda. One su plod zemlje, jer sam od samog početka od zemlje bila oblikovana.

Ti međutim, Bože moj, oslobodi me mojih djela vezanih uz zemlju, da se ne nađem u odbojnom smradu kao i u onoj zaboravljenosti, koja me kao trnom smrti prikiva uz kaznu pakla. Mnogo više mi udijeli snagu spoznaje dobra, da ispunjena nadasve slatkim miomirisom božanskih snaga, tako prođem ovom zemaljskom stazom, i da ju istodobno čvrstim koracima pod nogama zgazim.

Ne oduzmi mi svoju dobrotu, da se ne utopim u ovom opasnom i opakom vrtlogu lakomosti. I nemoj dopustiti da ja, naviknuta na zla djela, osvetom stare zmije budem progutana, koja živi u »podzemnom svijetu«, u paklu zaboravljenosti od Boga.

Nemoj dopustiti da se nada mnom sklopi pakleni glib i uništi me. U oholosti je prisutan pakao kao posljedica i izvršenje svih zlih djela. Taj pakao otvara svoja usta, to je smrt. Konačno nemoj dopustiti da me smrt proguta i svlada, kao da nema nikoga koji bi me od nje mogao otrgnuti.

O, Bože, to ne moraš učiniti radi mojih zasluga - one su uistinu tako male -, nego jer si ti dobar. Jer sretan je onaj čovjek kojega Bog uslišava i koji uz to od Boga prima milost da izmoli ono što se može izmoliti.

U rosi skrušenosti srca uspijevaju Božje snage

Ako je čovjek radi svojih grijeha tako žalostan da se ne usuđuje nadati spasu svoje duše, tada ga duša strpljivo

prihvaća. Ona mu predočuje da je Bog za čovjeka radi njegovog spasenja primio lik čovjeka. I on mu pomaže da se oslobodi svojih sumnji u nadu, kako je zapisano: »Ako se na nebo popnem, ondje si, ako u podzemlje legnem, i ondje si.« (Ps 139,8)

O, Bože, svaki napredak svetaca kao i njihovih nebeskih djela, to je tvoj uspjeh, jer ti si ih svojom vatrom zapalio. Ti si u svojoj ljubavi dao da rosa skrušenog srca kaplje na čovjeka.

Tom rosom niču i zelene se peostale Božje snage.

Ako moram sići u dubine ponora grijeha, jer sam tebe zaboravila, tada sam zaslužila kaznu pakla. Ako te međutim zazovem u dubini istinitog kajanja i grčevito zaplačem, pomazat ćeš me svojim kapljicama krvi i spasit ćeš me. Jer ti si moj Osloboditelj i moj Spasitelj.

O, prekrasna priliko, o slatki mirise dobara za kojima čeznem. U tvojoj krvi, Sine Božji, s tobom smo povezani. Uvijek uzdižemo pogled k tebi u zatočenju suza. Koliko god te čestom vidimo, želimo biti uz tebe. Mi živimo u svijetu, a ti živiš u našoj duši. Grlimo te u srcu, kao da te sada posjedujemo. Ti si najsnažniji lav. Otvorio si nebo, sišao u dvorac Djevice. Uništio si smrt i uzdigao život u nebeski grad.

Upoznajte dobrotu vašeg Oca. On sam vas je oslobodio iz đavolskih zuba. To se međutim događa pravim priznanjem vjere i istinitim oprostjenjem. On vam je dao sva dobra s kojima možete djelovati da biste mogli posjedovati nebeski Jeruzalem, koji ste grešnom prevarom izgubili.

Stoga raduj se kćeri Sionska, jer ti je Bog ponovno poklonio dobra, koja ti je oduzela zmija. Ona sada svijetle u još većem sjaju, nego što su ikada ranije mogla.

Sagriješila sam protiv nebeskog umjetničkog djela, koje sam i ja sama

U Evanđelju govori mlađi sin: »Ustat ću, poći svomu ocu i reći mu:« Oče, sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim. Primi me kao jednog od svojih najamnika.« (Lk 15,18-19) To znači čovjek se obraća pomoću opomena Duha Svetoga od tereta svojih grijeha i govori sebi:

»Želim ustati iz nepodnosivog tereta grijeha, koje radi teške krivice više ne mogu izdržati. Stoga se obraćam, oplakujem i žalim zbog svojih zlodjela, činim to od srca. Tako dolazim svom ocu, koji je radi toga moj Otac, jer me stvorio. I govorim mu: Oče, sagriješih protiv Neba, to znači: protiv nebeskog umjetničkog djela, a to sam ja sama.

Jer si me oblikovao po svojoj volji, u tom stvorenju toliko osjećajno dirnut, stoga bih i ja morala u svom djelovanju vršiti volju neba. Ali ja sam sramotnim djelima zakržljalo. Sagriješila sam pred tobom, jer sam ljudsku narav u sebi groznim djelima obeščastila. Stoga sam ja i samo ja kriva u svojoj propasti tako i pred tvojim božanskim veličanstvom.

Nisam dostojna da se zovem tvojim sinom. Jer tvoje sam stvorenje u sebi radi zloće svog srca drugačije usmjerio nego što si ti to zamislio. Ali dopusti da sada budem tvoj rob, jer ti si me cijenom krvi svoga Sina ponovno otkupio. Njega, svoga Sina, ti si uz takvu cijenu žrtvovao da njegovu smrt nikada nikakva sredstva neće moći naplatiti.

Smrt se odriče tih grešnika zbog pokore, koja je rođena u patnjama tvog Sina.

Adam je izgubio zakonito naslijeđe sinovstva. Kao sin stvoren je u pravednosti, ali je bio prevaren radi sjaja

svoje sreće. Sada moraju biti uništeni grijesi pokorom čovjeka, ujedinjeni s krvlju tvog Sina.«

Kada je duša u kaljuži grijeha sakriveno svjetlo, kada se i nadalje ne može suzdržati od grijeha, tada govori glasom koji optužuje: »Ah, ah, ja nesretna, ja sam živi dah Božji i usprkos tome zapletena u odvratne grijehe, tako da više ne mogu s radošću pogledati prema nebu koje je Bog stvorio, ako tonem u pakao?«

Ali potom se opet snalazi i kaže: »Što si mi, dušo, klonula i što jecaš u meni? U Boga se uzdaj, jer opet ću ga slaviti, spasenje svoje, Boga svog!« (Ps 42,1)

Jer istinitim pokajanjem spašena sam po njegovom milosrđu iz paklenog vrtloga, koji sam zaslužila.

I milošću Božjom utješena i ojačana, opetovano govorim: »Dušo moja, zašto si žalosna? Uzdaj se u Boga, jer već ga slavim. On je moj spas, kojemu obraćam svoj pogled, i on je moj Bog.«

Kada čovjek, prisiljen prirodom duše, želi popraviti svoje grijehe, tada on govori u radosti preplavljen živom vodom koja se u njega ulijeva: »Što si mi, dušo, klonula i što jecaš u meni? U Boga se uzdaj, jer opet ću ga slaviti, spasenje svoje, Boga svog!« (Ps 42,6)

Iako milošću Božjom, s uzdasima i suzama, mogu iskorijeniti ranu svog grijeha, uzdam se u to da ću po ranama svog Gospodina biti oslobođena. On je zbog mojih grijeha podnio čavle i koplje.

Iz toga slijedi da sva zla djela moraju biti gorkim kajanjem izlučena kao hrana i piće. Jer tko je izbrisao grijehe, oživljava opet u dobrim djelima.

Nadasve dobri Otac poslao je svog Jedonorodenca da umre za narod. Jer on je htio osloboditi čovjeka od moći đavla.

I stoga svijetli čovjek u Bogu i Bog u čovjeku. Čovjek ima zajedništvo s Bogom. On sada posjeduje blistavo svjetlo u nebu, koje blista krasotom koju je jednom imao. To se ne bi dogodilo, da Sin Božji nije primio tijelo i čovjekom postao.

Mi putnici, što bismo sada trebali učiniti da bismo izbjegli grijeha? Morali bismo biti kraljeva kći, ali mi smo zapali u sjenku grijeha. O, sunce života! Prenesi nas na svojim rukama u nadasve pravedno naslijeđe, koje smo u Adamu izgubili. O, kralju kraljeva, u tvojoj borbi vojujemo. O, slatko božanstvo, o, blagi živote, u tebi dišemo i zazivamo sve Božje snage.

Kristov, veliki liječnik

Čovjek vjernik vidi svoje rane. I prije nego što utone u smrt, traži liječnika. On će liječnika i naći, ako ga u svojim patnjama traži. Liječnik će mu pokazati gorki sok pomasti, kojom može biti izliječen. To su stroge riječi. Njima će biti iskušani, odakle dolazi kajanje, je li korijen u njegovom srcu ili dolazi s vjetrom nepostojanosti. Kada ga je iskušao, dat će mu vino pokajanja, kojim će isprati neugodan miris rana. I nadalje dat će mu ulje milosrđa da ublaži rane sve do izliječenja.

Ja sam veliki liječnik za sve bolesti. Kao što čini liječnik, toga se držim i ja. On pregleda patnje i žarko traži spasonosna sredstva. Ako je patnja malena, lako je lijeći. Ali ako je teška, tada kaže bolesniku: »Zahtijevam od tebe srebro i zlato. Reći ću ti što mi moraš dati.«

Ali ako bih, čovječe, tako htio postupiti, tada bih lake grijeha izbrisao uzdasima i suzama i dobrom voljom čovjeka.

Kod teških prestupaka međutim govorim: »O, čovječe, čini pokoru i promijeni se, tada ću ti pokazati svoje milosrđe i dat ću ti vječni život.«

»Na postelji se tebe spominjem, u bdijenjima noćnim mislim na tebe. Ti postade meni pomoć, kličem u sjeni krila tvojih.« (Ps 63,7-8)

Uvijek, kada sam oslobođen teških grijeha, radujem se, jer ti si me branio i zaštitio. I ja oлакšano dišem, jer moja duša čezne da dobrim djelima k tebi dođe.

Da budem oslobođen od mojih neprijatelja, svim silama zazivam tvoju moćnu snagu.

Jer ja sam tvoje umjetničko djelo. Ti si me oblikovao. I već prije svih dana bio je tvoj plan da me stвориš tako kako bi mi pomogli svi stvorovi.

Kada si me stvorio, dao si mi tako mnogo snage da djelujem kao ti. Tako kao što si me oblikovao, pripadam tebi.

Ustani, o junače, o ratniče! Zasnij u svojim pravednim sudovima svako pravo da tvoji sudovi ne propadnu.

Ti si međutim kralj, postojat ćeš dovijeka. Mi smo pak maleni, smiluj nam se.

O Riječi Očeva! Ti si u krugu dnevnog tijeka svjetlo prvog jutarnjeg rumenila. Sve činiš u božanskoj snazi.

Kada su usahle Božje snage koje daju moć da se sve zazeleni

Usahle su Božje snage koje daju moć da se sve zazeleni i sva pravednost je poklekla pred rasulom. Ljeti je vladala višestruko protunaravna hladnoća i sasvim neprimjerena vrućina zimi.

I nastala je takva suša i vlažnost u vezi s drugim znacima koji su prethodili, da su mnogi govorili. Predstoji dan suda svijetu.

Tada reče Sin Ocu i progovori: »U početku zazelenjeli su se svi stvorovi. U sredini vremena procvjetalo je cvijeće. Potom je usahla snaga obnavljanja.«

To je ugledao iskusni junak i rekao: »Poznato mi je ovo vrijeme. Ali zlatni broj još nije ispunjen. Ti, Oče, praogledalo svega stvorenoga, pogledaj: Trpim slabost u svojem tijelu. Već je klonula moja neznatnost. Spomeni se, da obilje, koje je postojalo u početku, ne smije usahnuti.

Već tada je je bila tvoja nakana, da nikada nećeš odvratiti svoj pogled dok ne ugledaš moje tijelo puno dragulja. Sada me žalosti što svi moji udovi postaju ruglo. Oče, pogledaj, pokazujem ti svoje rane.«

Hvala krvi Kristovoj! Ona se oslanja na vjernost oklopa pravednosti i božanskih snaga. Na mjestu okrepe krv Kristova je svoje vjernike ponovno uspravila. Ti međutim, Jeruzaleme, raduj se! Jer ti si u Kristovim patnjama vjernike uistinu primio.

Ti međutim, jutarnje rumenilo spasa, žariš se od sreće, jer je Jeruzalem u radosti spasio svoju djecu. I stoga pjevaju anđeli svoje hvalospjeve i govore: »Mi smo iz tijeska vaših djela iscijedili vino. Stoga imamo s vama zajedništvo. Lucifer bježi, on se krije, kao što se zmija krije u svom paklu.«

Sada, Oče, oslobodi dobrotivo svoje iz njihove bijede i njihovih boli. Jer onaj, koji je od zemlje nastao, kliče od radosti u nebu.

Bog ne zaboravlja da čovjeka želi oživjeti na nov način pokajanjem zbog njegovih grijeha.

Krist moli Oca za udove svoga tijela

Ovim riječima govorio je Sin Ocu:

»O Oče, uvijek sam bio kod tebe. Ti si me poslao da primim odjeću tijela. I tako sam boravio na zemlji i ispunio sve što si mi naložio. Jer sam ja tvoja istina, sve si stavio pred moje noge. Ja međutim stojim nad njima, jer su oni s moje lijeve strane i ne mogu doći k tebi, jer je tvoje istinito djelo s tvoje desne strane. Ovo djelo ostvarujem s tobom, kao što si mi od iskona unaprijed predodredio.

Kao što Gospodin stoji na podnožju svojih nogu, tako uspravljam svoje neprijatelje. Pruži mi stoga svoju pomoć i spasi me od mojih neprijatelja. Jer sam tvoj Sin, koračam preko legla guja i zmija. Obrati stoga svoju pažnju na moju skrb za moje udove. Da, cijelo djelo spasenja, koje si htio i meni predao, doveo sam do kraja. I tako sam ja u tebi i ti u meni, i mi smo jedno.

I ponovno progovara Sin Ocu:

»Spomeni se sada da sveobilje, koje je u početku bilo stvoreno, ne smije propasti. Jer na početku svijeta ti si predviđao njegov kraj. Ti ga nisi prepustio zaboravu, kao što si zaboravio one, koji su se strmoglavili u nesreću.

I nemoj dopustiti da mnogobrojnost ljudskog roda, koju si u početku predvidio u prvom čovjeku, iščezne u uništenju. Jer to nije bila tvoja volja da se prije određenog roka ljudski rod potpuno izbriše.

Kada si stvorio čovjeka, odlučio si u svojoj prvobitnoj odluci da tvoje oko, tvoje znanje, sve predviđa, sve ispravno uređuje, i nikada ne odstupa od onoga što si poduzeo. To znači: da niti čovjek neće potpuno nestati zbog svoje pretjeranosti, da svijet propasti, dokle god ne vidiš moje tijelo, na njegovim udovima, puno dragulja. Jer si vjernike kao

moje udove uključio, tako je moje tijelo savršeno u svima onima koji su ti po meni povjereni i tebe časte. Oni su kao drago kamenje, u kojima blistaju božanske snage.

Jer sam se prema tvom planu odjenuo odjećom čovjeka, zabrinut sam da moji udovi, a to su oni koji su sakramentom krštenja sa mnom povezani, od mene ne otpadnu.

Ako oni sina propasti (antikrista) slušaju i časte ga, postat će ruglo đavolskom prevarom.

Vratit ću onoga koji je otpao. Tvrdokorne međutim, koji žele ustrajati u zlu, odbacit ću. Oče, jer sam tvoj Sin, sjeti se one ljubavi s kojom si me u svijet poslao.

Promatraj moje rane po kojima si po svojoj zapovjedi otkupio čovjeka.

Pokazujem ti (svoje rane) kako bi se smilovao onima koje sam otkupio.

Nemoj dopustiti da budu izbrisani iz knjige života. Jer krvlju svojih rana dovodim ti ih natrag snagom pokajanja, da ih onaj koji se ruga mojem utjelovljenju ne odvuče u propast.

DJELO SPSENJA

*Čijelo svoje djelo, o Bože,
ostvaruješ snagom svog duha*

Bože od Boga, »na krilima vjetrova putuješ« (Ps 104,3), čije uzdizanje i let nosi tvoja snaga, i to snagom tvoje duhovnosti u anđelima i ljudima. Oni su sposobni da se kao tvoja umjetnička djela uzdižu prema gore. I ti si mudrost, koja im daje uvid u njihovu duhovnost. Da mogu spoznati svoja djela, takva kakva su, i ta djela grade na Kristu, kao što mudar čovjek gradi svoju kuću na stijeni. S mudročću kopa duhovnost duboko u zemlju, kako bi oni svoju kuću izgradili na stijeni. Ovaj dar Duha Svetoga hita s istinom prema nebeskoj ljubavi vječnoga Boga,

O Bože, čisti Bože, ti si Mojsija izvadio iz vode, dok ga nije kći faraona othranila kao svog sina. Mudrost je vezana uz snagu Duha. I tijelo živi kao odjeća ove snage. U tim trima snagama (mudrost, uviđanje i snaga Duha) dovršio si cijelo svoje djelo. Tako da ne postoji nikakva pukotina. I ti si sve u svima i nad svima.

U svojoj svemoći imao si mogućnost svoje stvorenje tako obogatiti da u jednom jedinom obliku postoji raznolikost zamisli. Unaprijed si predvidio praoce, koji su za Novi zavjet prauzori Krista. Tako si kišnim oblacima kod Noe, ovnom kod Abrahama i po Mojsiju, kojega si izvadio iz vode, u tim čudesima unaprijed najavio tajne i čudesa, koja su tada ljudima bila sakrivena. I Mojsiju si napisao Zakon Saveza.

Ti si otvorio oblake i izlio vodu. I obrezanjem si Abrahamu pokazao krštenje. Njihovo pomazanje si po Mojsiju posvetio. Njega je kći faraona izvadila iz vode i podigla. Kći faraona je simbol Crkve. Ona se između naroda, koji su

nekada bili podložni idolima, obratila Bogu kupkom krštenja i pomazanjem po Duhu Svetom.

Ti si po Mojsiju, koji je po oblaku u obliku stupa izveo narod Izraela i razdijelio Crveno more, ukazao na buduća čudesa. Stoga si se Mojsiju, svom dragom prijatelju, pokazao okrenut leđima, kada je htio vidjeti tvoje lice. Time se htjelo reći da čovjek koji živi na zemlji tebe ne može vidjeti, niti onda kada te je spoznao po vjeri. Mojsije je pokazao tajanstvena čudesa, koja daleko nadmašuju ljudsko shvaćanje.

O Sveti Bože, neka ti je čast u svim tvojim djelima, koja si u ova tri svoja stupa izvršio, a isto tako i u čudesima, koja ćeš do sudnjega dana vršiti na čovjeku.

Jer po Duhu Svetom su ostali proroci u ove tri snage dobili krila. Njihovom pomoći hrle tebi.

Sačuvaj velike i malene, koji pišu po tvom Duhu, i mene posve malenu, koja se pod dahom Duha Svetoga trudim oko ovog spisa.

Tako opominje Crkva jasnim glasom, koji joj je od Boga dan: »Da vi mene Boga, koji sam bez početka i kraja, možete vidjeti i promatrati, slijedi iz toga, što je moj Jednorodjenac čovjekom postao. Stoga ću se njemu za ljubav smilovati njegovim sinovima.«

Stoga se plašite Oca, ljubite Sina i neka vas Duh Sveti ispunjava žarom.

Tvog Sina je Marija u vjeri začela. Svemogući Bože, molimo te, dopusti, da tvoj Sin svojim tijelom i krvlju ljude, koji imaju pravu vjeru, posveti u tijelu i duši.

O zvijezdo! U svojoj jasnoći pokazala si onoga, koji je u prekrasnoj prilici, ljepši od sve ljudske djece, došao, tako da su se poklonili Sinu Božjemu kao malenom djetetu.

Na njegovom licu blistale su božanske snage. Jer svi elementi i sva ljudska djeca vidjela su u tom licu Božju Riječ.

O Duše Sveti, živote koji daješ život, koji kao korijen u svakom stvorenju pokrećeš rast i uklanjaš svu prljavštinu! Brišući grijehe, liječi on rane, i tako je blistav i hvale dostojan život, koji sve budi i pokreće. Dođi, Duše Sveti!

O vatreni Duše! U tebi se žare srca ljudi i njihove grudi obuhvaćaju sve snage duše. Udostoj sve nas da pođemo pravim putem i k tebi dođemo.

U krštenju duša postaje šator Duha Svetoga

Sin Božji postao je čovjek. On je vjernike i odane vodom vratio natrag i oprostio grijehe. Svaka uvreda Boga, koja je nastala po grijehu u Adamu vodom je očišćena. I kao što voda gasi vatru tako su istočni grijeh i svi ostali grijesi krštenjem oprani, jer je s vodom došao Duh Sveti. Dušu međutim, koja je varkom đavla bila zatrovana, on je (Duh Sveti) posvetio, i stoga ona živi povezana s pravom vjerom kao njegov šator.

Stoga govori David, sluga moj, kojega sam nadahnuo: »Kad razastireš tmine i noć se spusti, tad se šuljaju u njoj životinje šumske.« (Ps 104,20) »O Bože i vladaru, ti si sve pravedno uredio. U pravednom sudu ti si ustanovio tamu kao kaznu za zle i tako ustanovio i noć.«

Jer kada su nevjernici u tami nevjere, hrle oni u tamu smrti. U toj noći uskraćeno im je svjetlo vjere. Oni su nečovječni u tiraniji i u nevjeri jalovi. Ako ne odbace nevjeru, i ako k tebi ne dođu milošću krštenja, o Bože, hrle, padaju u zaborav, kao da nikada nisu ni postojali.

Ali tko je vjernik, koji je odbacio tamu nevjere, izbjegao je noć vječnog prokletstva, za sobom ostavio jalova djela i obratio se životu.

Tko se suprostavio onomu, koji mu je oduzeo život, đavlu, i očistio se kupelju krštenja, da, taj je vjernik. U krštenju prima on dah Duha Svetoga i tako učešće u njegovoj svetosti.

Božanska svemoć međutim proniče srce ljudi. Puna samilovanja odnosi od njih u kupelji krštenja nevjeru grijeha i odbacuje te grijehe izvan puta, a to je Krist.

Euharistija i božanska snaga čežnje i predanja

Svi, koji primaju tijelo mog Prvorodenca, bit će oživljeni slašću. Neće više trpjeti nikakav prezir i sramotu. Kao što je zapisano u pjesmi nad pjesmama: »O da si mi brat, da si sisao prsa majke moje, našla bih te vani, poljubila bih te, i nitko me zato ne bi prezirao.« (Pj 8.1)

(Čovjek odgovara:) Ove riječi izgovara u čvrstoj vjeri božanska snaga čežnje i predanja, i to doduše od početka Crkve. Tko će dati meni, nesretnom čovjeku, zarobljenom u bijedi, u nadasve dobrostivoj žrtvi tebe, zaručnika Crkve? Ako te na temelju tvog utjelovljenja smijem nazivati svojim bratom, ako smijem piti smilovanje i istinu, tada je to hrana, kojom Bog hrani ljude. Sam Bog mi je po mom stvaranju postao majka, koja mi takoreći s razvitkom stvorenja daje život.

Tada je hrana Crkve ispunjena tvojom milošću, kada joj u sakramentu svog tijela i krvi daješ obilje bogatstva. Ti si živi kruh i izvor vode života.

I to činiš stoga da te napolju mogu jasno i sigurno naći. Jer te znam kao Sina Božjega u nebu, tada te želim vidjeti i kao čovjeka na zemlji. Tako činiš da te nađem u kruhu i vinu božanskog misterija. Ovaj sakrament je neopterećen od varke i straha od prevare. I stoga te ljubim na ovaj način. Jer

si radi mog spasa čovjekom postao, stoga mi daješ udjela u tvom tijelu i krvi. Da, jer si meni za ljubav došao na svijet i samoga sebe za mene predao, stoga me odsada niti jedno stvorenje neće više prezirati. Niti tada me neće prezirati, ako budem tvrdokorno protiv tvojih zapovijedi i često dolazio u protuslovlje s tobom; ako se naprotiv stvorenje samo svojom voljom želi tebi podvrći i slijediti te, ni tada me neće moći prezirati.

Kruh života razveseljava najdublju nutrinu čovjeka

Vi, koji puni povjerenja u mene vjerujete, primete tijelo mog Sina za oprostjenje vaših grijeha, primit ćete u radosti ovog sakramenta božansku snagu za nebesku ok-repu. Tako poziva prema mojoj volji sluga moj David sa žarkom revnošću, kada je govorio: »Ti natapaš bregove iz dvorova svojih, zemlja se nasićuje plodom tvojih ruku. Ti daješ te niče trava za stoku i bilje na korist čovjeku, da izvede kruh iz zemlje i vino što razvedruje srce čovječje; da uljem lice osvježi, i da kruh okrijepi srce čovjeku.« (Ps 104,13-15)

O Bože, tvoja velikodušnost stoji iznad svega. Po toj vjeri, u kojoj si uistinu spoznat, čovjek se hrani. Toliko snažno da ova vjera u tvojoj istini sama donosi plod božanskih snaga. Tko se toj vjeri predaje, odbacuje na tom putu pravednosti nevjeru. Jer je prije toga prezirao istinu, sada sahne. On gladije za čistoćom života. Ali sada on u preobilju dobrih djela prinosi skrušenost srca. On postaje svjestan svoje slabosti i daje vjerno primjer poniznosti onima, koji su čisti. I prema tvojoj volji izvršava se stoga sve u ljudima, da ti, one koji su čudesno ukrašeni tim božanskim snagama hraniš tijelom svog Sina.

To je onaj plod koji zemlja u čistoći životne snage čini, da se sve zazeleni i uspijeva. Tako kao što je tvoj

Jedinorođenac ponikao u krilu djevičanske čistoće. On je dao samoga sebe kao kruh života za vjernike.

Ovo čudo činiš ti stoga , - da bi i krv tvog Sina - prolivena za spas duša - rezveselila najdublju nutrinu ljudi, to znači njihove duše oproštenjem grijeha. Jer kao što je nekada tijelo tvog Sina žrtvano na križu za otkupljenje ljudskog roda, tako se na isti način za nas, za spas vjernika, njegovo tijelo i krv prinosi na oltaru.

Ako se to prema tvojoj volji čudesno događa, tada će ovaj sakrament razveseliti lica. To znači, jer vjernici s radošću po vjeri prihvaćaju milosrđe i pojavljuju se divni u Božjim očima. Stoga će Crkva biti preplavljena uljem milosrđa.

Ja, Otac, poslao sam svog Sina, po tijelu rođena od Djevice Marije, da bih vas na taj način mogao ponovno otkupiti iz izgubljenosti i da bih mogao prebivati u vama i vi u meni. Prije nego što je moj Sin na sebe preuzeo svoju muku, on vam je dao da jedete njegovo tijelo i pijete njegovu krv.

Stoga će duše biti uljem milosrđa nahranjene od gladi izgubljenosti. Jer moj Sin vam je kao lijek za vaše rane donio kajanje.

Po milosti pokore pozivaš ljude natrag u život

»Znadem, o Jahve, da su ti sudovi pravedni i da si me s pravom ponizio.« (Ps 119,75) To znači: Gospodine, tvojom dobrotom sam iskusio u svojoj nutрини da me zbog mojih grijeha nisi uništio. Moje djelovanje tijelom i dušom nisi ostavio bez uspjeha, jer nisi sudio snagom i u srdžbi. Mnogo više ti si mudrima i nezalicama sudio prema tome koliko su velike njihove zasluge.

Dobro činim ako se borim protiv samoga sebe. Zlo činim pohotom tijela. I stoga poklanjaš dobrima nagradu i zlima sud. Tako ti ne sudiš drugčije nego primjereno i pravedno. Kako to treba shvatiti? Kad bi odmah postupio odlučno, prije nego što su djela ljudi izvršena, tada tvoji sudovi ne bi bili primjereni. Ako međutim iz nemarnosti ne bi vodio brigu o nama, ne bi nas pozivao na pokoru; ako nadalje zlo ne bi bilo otkriveno i očišćeno, tada, pravedni Bože, ti bi nepravdu pomirljivo primao i podupirao.

Smrt je u smrti Adama bila najgorči sud. Sada međutim, nakon što si nam ponovno poklonio milost pokore, pozivaš čojeka natrag u život.

To se ne može dogoditi po nekom drugom, nego samo po tebi, o Bože. I to je tvoj nadasve pravedni i primjereni sud, naime: milošću ostvariti čišćenje za život. Jer korist svakog pojedinca odmjeravaju u pravoj mjeri tvoji sudovi.

Da, sve što si stvorio, događa se u istini, tako da nas prekomjerno ne zavaravaš i ne namećeš svoju nadmoć. Jer sve što mjeru nadilazi ili za njom zaostaje, vodi u zabludu.

Ali ipak pošteđuješ mnogostrukim smilovanjem svoje svemoći. Vlašću svoje nadasve divne snage nikoga ne svladaš. U samome sebi procjenjuješ, kako ćeš pokorom moći poštediti. Stoga sam se pred tvojim smilovanjem ponizio. Tvom imenu odajem čast, i onda, kada me uznemiruje tvoj sud zbog moje zaslužene kazne.

»Da, Gospode, Bože, Svevladaru! Istiniti su i pravedni sudovi tvoji.« (Otk 16,7) O Gospode, iz strahopoštovanja zovemo te Gospodin, iz ljubavi Bog. Zovemo te Svemogućí, jer obuhvaćaš svemir. Istiniti i pravedni su tvoji sudovi, jer strahopoštovanje prema tebi svladava svaki strah, jer tvoja ljubav vezuje svaku ljubav i jer u istini tvoja svemoć obuzdava sve moći.

Ako međutim čovjek prema vlastitoj mjeri donosi zakon, kao da je on svoj vlatiti Bog, tada mu ti pokazuješ svoje pravedne sudove. Protiv tebe ne može on ništa učiniti.

Ako on pretpostavi svoje tjelesno samoljublje tvojoj pravednoj ljubavi, tada on u sebi gazi s bolnom gorčinom onu ljubav tako da ga nitko osim tebe ne može utješiti.

Ako je međutim čovjek dotjerao tako daleko da samoga sebe suprostavi tvojim zapovijedima, tako da umjesto tvog imena štuje slike idola, tada ćeš suzbiti svog neprijatelja pravednim sudom.

Taj neprijatelj je već od prvog početka prevario čovjeka, jer za njega nisi značio ništa. Tada šalješ ti munje i gromove na zemlju i opći potop. Ti naređuješ: Neka zemlja bude neplodna. Ljudima donosiš bolest i ratove.

Moraju shvatiti da to nitko drugi osim tebe ne može izvršiti, kako bi ljudi spoznali da su tvoji sudovi pravedni.

Vodi nas radosti spasenja

O snago vječnosti! Ti si sve u svom srcu po svojoj Riječi uredio. Sve je bilo tako stvoreno, kako si ti htio.

I tvoja Riječ odjenula se u tijelo u istom liku koji potječe od Adama. Tako je Adamova odjeća oprana najvećom mukom. O kako je velika dobrotu Spasitelja, koja je utjelovljenjem sve oslobodila. U tu ljudsku priliku ušlo je božanstvo bez okova grijeha.

Sve, što je Bog stvorio, izvršio je on u ljubavi, poniznosti i miru. Stoga može i čovjek ljubiti i u pravoj poniznosti naći mir. Ako čovjek živi u ljubavi, shvaća poniznost i drži mir, neće pasti u propast. Bog ovim snagama liječi, sve dok se čovjek ne vrati u svoje prvobitno stanje.

O vječni Bože, dopusti sada da ti se svidimo, i pogledaj na našu nevolju. Poradi svoga Sina ukloni je od nas. Vodi nas radosti spasenja. Mi smo udovi, koje si u ljubavi stvorio. Tako kao što blistaš u ljubavi, kada si svog Sina rodio, u praskozorje prije svega stvorenoga.

Bog je prije svih dana vidio da će đavo htjeti da po ženi uništi život. I stoga je Bog u svojoj mudrosti postavio veliki bedem. I u jendoj drugoj ženi, u čistoj nevinosti poklonio je drugi život.

Stoga, o Bože, u tvojoj mudrosti časte te nebesa i anđeli, dive ti se nebeske čete i govore: »Oh, iz gliba zemaljskog nastala su Božja čudesa, bogato ukrašena, tako da je izašlo novo sunce, zablistalo je novo svjetlo, i odjeknula je nova pjesma.«

Stoga, o mudrosti, neka ti je hvala! Jer si našao drugu ženu, koju zmija nije mogla prevariti, To je Djevica Marija. Ona je kruna cjelokupnog ljudskog roda. Đavao ne može više prevariti niti jednog čovjeka, kao što je to jednom učinio. Eva je u bolima pravog zapomaganja začela. U Mariji je međutim odjeknula radost, svirka na citri, simfonija.

O živote, ti se nalaziš u jutarnjem rumenilu zore. U tom jutarnjem rumenilu zore pokazao je svemogući kralj pun smilovanja svoju mudrost. Od iskona bila je ona (mudrost) kod mudrog čovjeka (Adama), kada je žena preko starog zavodnika pošla ususret smrti. Mi se žalimo, kakva žalost, kakav plač, jer smo po ženi nastali.

O rumenilo jutarnje zore, sve ovo si opralo u pojavi čiste žene. O prasliko žene, sestro mudrosti, kako si krasna! Jer u tebi je nastao nadasve jaki život, koji nikada više neće ugušiti smrt. Tebe je mudrost podigla. Stoga si ti kruna svih stvorova. Primili su bolji udio od onoga koji su nekada izgubili.

Ti si najuzvišeniji mir i najčistije sunce! Tebe donosi živi korijen, a to je ponovno rođenje po Duhu i vodi.

Ako ti ljudi prilaze da te upoznaju, tada će se istovremeno iskripljeni brzo uspraviti prema pravednosti i istini.

Da, ti su ljudi bili duboko poniženi nečistoćom i neizrecivom prljavštinom zbog teških prokletstava. I oni koji su te mržnjom i zavješću raznijeli na žive komadiće, grle te sada žarkom ljubavlju u ogledalu vjere.

PUTOVI ŽIVOM SVJETLU

Proroci minulih vremena naviještaju u blistavoj sjeni živo svjetlo

O vi sveti minulih vremena, vi proroci! Božja Riječ zablistala je u ljudskoj prilici, stoga vi blistate u njoj. Vi izgrađujete udove njegovog prekrasnog tijela. Božje snage su korijeni. Vi ste grane, plod živog oka i sjenke u Božjoj Riječi.

Uz zvuke harfe hvalite Boga u dubokom poštovanju! Pjevajte mu uz svirku citre melodije koje teku kao med. Da, citra prati zvuke trube, harfe i pjesmu psalama. Na isti način izdržali su blaženi duhovi u ljubavi prema istini. Kada je čovjek bio stvoren, ustali su proroci čudesnim govorom. Nakon njih su slijedili apostoli s riječima punim radosti.

Duh Sveti dolazi s Ocem i Sinom u istini proroka. On je dao prorocima da prorokuju, a ipak je dubina proročanstva često ostajala sakrivena, kada su pisali svoje tekstove. Istodobno oni su govorili u sjenci ili u noćnim viđenjima, često puta i po znacima.

Po svojim svetima i prorocima pokazivao je Bog svoja čudesa u svim razdobljima svjetske povijesti. Ljudska duša ne smije napustiti nebeske zahtjeve, nego se mora po vjeri sjetiti vječnog života.

I opet sam čula glas koji mi govori: »O zlatna snago, kako si divna! Pojavila si se s prvim zvukom, tako da su svi elementi primili svoj život.

I poslije si Abela, svetog, izabrala da prolije svoju nevinu krv.

I ti si po Noi u arci pokazala nova čudesa, kada je cijela zemlja bila lišena svih stvororva, koje je nekada posjedovala.

O mudrosti, ti si iz zemlje proizvela novu snagu. I dala si Abrahamu da štuje ime presvetog Trojstva. Njemu si dala obrezanje, koje je trebalo nagovijestiti Gospodinovo utjelovljenje.

O sretno korijenje iz kojega je poniklo čudesno djelo. To nije djelo grijeha, nego slap, koji utire put blistavoj sjenci.

O vi štovanja vrijedni velikani! Vi kršite put kroz ono što je sakriveno. Vi gledate očima Duha i navještate u blistavim sjenkama živo svjetlo.

Bog je dopustio da od Noe ponikne novi svijet

O Noa, ti si znak koji donosi spas, jer tebe je Bog u skrovitosti poučio, kako po vodi možeš biti spašen.

U tvoje je srce usadio želju da njemu u čast podigneš žrtvenik. Ti živiš kao jutarnje rumenilo, koje je iskra sunca. Bog je po tebi predskazao novu i staru svetost proroka i mudraca kao i zakon neoskvrnjenosti.

Ovaj zakon ne potječe od strane čovjeka, nego je usađen u priliku žene, koja još nije bila pod vlašću čovjeka.

Stoga ti nije mogla naškoditi niti snaga vode. Po tebi je Bog dopustio da ponikne novi svijet. I tebi je predao vodom natopljenju zemlju.

Noa, ti si prazvor svetosti kao i porasta ljudskog roda. Od tebe on potječe. Sada te molimo, ne zaboravi nas radi naše nemarnosti u pjesmama tvojih hvalospjeva.

Nego za volju ljubavi, koja te je izabrala za svoja čudesa, molimo te:

Sjeti nas se pred Bogom u svojim pjesmama i molitvama. Amen.

U Abrahamu je uzor poslušnosti ljubljenog sina

Sveti Bože, ti živiš nepodijeljen i omješan. Ti si po svojoj Riječi iz svog bića stvorio život stvorova. Da, još više, njihova pojava je toliko oblikovana po tvojoj Riječi da nikada više neće izgubiti snagu. Stvoreno zelenilo živi od daha vjetra, od zrake u strujanju vode. Stvorena razumna bića odjenuo si tijelom.

Ti si naoskvrnjenu i nepodijeljenu poslušnost tvoje »odjeće«, tvoje Riječi odjenute u ljudskost, u Abrahamu najavio i zapisao. I tu čistu i neoskvrnjenu poslušnost sačuvao si za slobodu onih, koji vrše pokoru za neposlušnost, koja je nastala u Adamu.

Ti si Abrahamu naredio, da žrtvuje svog ljubljenog sina. Time si svoga Sina postavio kao primjer onoga koji treba da bude žrtvovan za svoj narod. Ali tvoj anđeo je zadržao mač, koji si trgnuo i ispružio nad vezanim sinom. I upućen si na ovna, koji nije uzet od ostalih ovaca, i koji je trebao pokazati tvoje čudo.

Čovjek pak, kojeg si oblikovao, bio je od đavla prevaren. Otada je cijela ljudska narav okaljana. Svaki čovjek je začet u istočnom grijehu zahtjevom tijela. Tako je iskonska narav čovjeka izopačena ili iskrivljena. Ništa njoj slično nije je moglo osloboditi iz đavolskog ropstva. Stoga si odlučio da odjeća tvog Sina mora poniknuti iz čiste zemlje, koja još nije proizvela klicu, i čiju je plodnost zapalila vatra Duha Svetoga.

Tako je Djevica, zagrijana žarom Duha Svetoga, rodila svog Sina. Bez žara Duha Svetoga Djevica nikada ne bi mogla roditi svog Sina.

Tu tajnu si predskazao u ovnu, koji se zapleo u grmlju. Sin Božji, nerođen ljudskom krvlju, sam je za Adamove

grijehe visio na križu. Jer nitko koji je bio njemu sličan, nije mogao osloboditi žive i isprazniti podzemlje.

O Abrahame! Ti si bio ukrašen obrezanjem. Ti si bio ugrađen u temelje Starog Zavjeta. Ti si bio ukrašen jutarnjim rumenilom zore za sunce Crkve.

U toj tami pojavile su se tri zvijezde, koje su u svom sjaju međusobno bile povezane. To su velika svjetla kao slika najuzvišenijeg Trojstva, naime, Abraham, Izak i Jakov.

Ivan Krstitelj je došao kao svjedok za svjetlo

Ivan je došao da bi posvjedočio za svjetlo. On je bio od Boga poslan da zapali sva svjetla, kako bi svi koji su po Duhu Svetom postali vatreni, vjerovali u njega.

O ti ogledalo za pojavu čiste golubice! U nadasve čistom zdencu gledao si veličinu čuda.

O najčudesniji cvijete, koji će biti pošteđen svake suše, jer te je sam najuzvišeniji vrtlar poslao.

O ti nadasve slatki mire u zagrljaju sunca. Ti si najodabraniji sin jagnjeta u najodličnijem prijateljstvu novog nasljednika.

Crkva, novi Jeruzalem, izgrađen od živog kamenja

»Kraljevske ti kćeri idu u susret, zdesna ti je kraljica u zlatu ofirskom.« (Ps 45,10)

O Sine Očev, Crkva stoji tu vjenčana s katoličkom vjerom. Tvojom ljudskošću preplavljena rumenilom krvi, bila je obdarena srećom nadnaravne čežnje.

Okružena je mnogobrojnim božanskim snagama, koje je dobila iz kuće tvog Oca, kada se predala zagrljaju tvoje ljubavi. To vjenčanje se dogodilo voljom Svemogućeg Boga, koji ga je (svoju volju) u blistavom djelu (uskrsnuća Kristovog) ispunio, kad je odasvud sakupio ljude i ukrasio ih odjećom svoje pravednosti. Stoga je Sin Božji htio u tijelu trpjeti da bi čovjeka otkupio.

Sada se raduje majčinsko krilo Crkve, jer su njeni sinovi sabrani u njenom krilu za nebesku simfoniju. Jer oni, koje u svom krilu smatraš svojim, o sramotna zmijo, sada svijetle u krvi Božjeg Sina. I stoga neka ti je hvala, o najuzvišeniji Kralju. Aleluja.

O Jeruzaleme, zlatni grade, ukrašen grimizom kralja. Ti si građevina najveće dobrote. Ti si svjetlo, koje nikada ne tamni. Ti si jutarnje rumenilo zore, ukrašeno žarom sunca.

Radujte se sa mnom i kličite od radosti! Izgradite nebeski Jeruzalem od živog kamenja! Našla sam čovjeka, koji je bio izgubljen lukavstvom đavla. Tako ljudi više slijede svoju pohotu nego štovanje Boga, ipak će biti ugrađeni u spasonosno Božje djelo.

I Jeruzalem je sišao ovdamo dolje, ukrašen kao nevjesta za svog mladoženju. Ta nevjesta je sveta i ukrašena duša, s kojom se Krist vjenčao u vjerničkom daru svoje krvi i gleda u njega kao nevjesta u mladoženju. To znači, sam Sin Božji sišao je s neba u krilo Djevice i u njoj izgradio novi i sveti grad Jeruzalem.

O kolike uzdahe i kolike suze sam već prolila, kada sam se sjetila, kako malu utjehu sam primila. Kolikom plaču i kolikim suzama sam se prepustila iz radosti, jer je bio izdrman onaj brijeg, u čojoj sam se pećini ja sama sakrila. I rekla sam: O majko, majko Sionska, što se sve dogodilo? Tvojom majčinskom slašću, koja me je s mnogo ljubavi i

milovanja othranila, ja sam potekla. I tim suzama zahtijevam. Tebe, majko, željela bih gledati.

Stoga kažem vama, koji želite imati udjela u nebeskom Jeruzalemu, hvalite Stvoritelja milozvučnom vjerom. Ona se ori u svim Božjim djelima i obuhvaća Duha. Duša čovjekova nastrojena je za simfoniju. I ona pjeva hvalu.

Marija, preplavljena Božjom riječi

Kako su velike snage, koje je Bog stavio u bok čovjeka! Iz njega je Bog stvorio priliku žene. Nju je učinio ogledalom svih njegovih ukrasa i zagrljajem svih stvorova. Stoga pjevaju nebeske orgulje, i sva zemlja ti se dive, o hvale dostojana Marijo! Jer Bog te je tako mnogo ljubio. O ti jutarnje rumenilo zore, iz tvog krila je izašlo novo sunce, koje je opralo svu Evinu krivnju. Ona je donijela veći blagoslov, nego što je mogao naškoditi Evin grijeh.

O Marijo! Ti si preplavljena Božjom Riječi. Stoga je procvjetalo tvoje krilo ulaskom Duha Svetoga. On je u tebe ušao poput daha i iz tebe uklonio sve ono, što je Eva u tebe unijela, kada je ona, voljom zavodnika grijehom oskvrnuta, izgubila čistoću.

Kada je Sin Božji procvjetao u tvom krilu, kada ga je sveti Bog uzvisio iznad prava tijela - ta prava je utemeljila Eva, - tada si ti na temelju božanskog plana čudesno u sebi utjelovila neoskvrnjeno tijelo. O Marijo!

Krist govori: Moj Otac je Svemoć. Ja sam njegova Riječ koja odjekuje glasom. Od njega sam izašla, kada je po meni stvorio sve stvorove. I Duh Sveti izlazi iz mog Oca. Stoga sam sišao dolje u krilo Djevice. I po njoj sam odjenuo

ljudski rod. Ona, čije tijelo nikada nije bilo ranjeno varkom zmije, ona je taj ljudski rod začela po Duhu Svetom.

O veliko čudo! Kralj se udostojio ući u priliku žene. To je učinio Bog, jer je njena poniznost sve nadvisivala. O kakva je sreća u toj pojavi, jer ova žena je ponovno ugasila zloću, koja je jednom iz žene ponikla. I ona je izgradila nadasve slatiki miomiris božanskih snaga. Ona je nebo više ukrasila, nego što ga je ranije zemlja opustošila.

Sada se otvaraju zatvorena vrata, to znači, Marija nam ih je otvorila. To je nebo, koje je zmija u ženi ugušila. Stoga svijetli u jutarnjem rumenilu zore cvijet iz Djevice Marije.

Žena je smrt donijela, blistava Djevica je međutim smrt ubila. Stoga je od svih stvorova najveći blagoslov u pojavi žene, jer je Bog čovjekom postao u iznad svega blagoj i svetoj Djevici.

Neka sluša zemlja, neka drhte elementi! Jer je svo stvorenje u radosti primilo prvi početak ove Djevice. Tako da se nebo zažarilo kao jutarnje rumenilo zore, kada su božanske snage zablistale u svojoj svjetlosnoj snazi. Jer sunce istine udahnulo je u ovu Djevicu svu svetost za duše.

Zazeleni se, mladice! Kao što dolazi jutarnje rumenilo zore, tako ti stojiš tu u svojoj uzvišenosti. Raduj se sada i kliči! Budi milosrdna svojoj slaboj braći. Oslobodi ih od zlih sklonosti. Pruži svoju ruku da nas spasiš.

POGOVOR

Napisala Maria-Assumpta Hönnmann

Hildegard iz Bingena kao proročica

Drugi Vatikanski koncil je potvrdio da cijeli narod Božji uzima učešće u Kristovoj proročanskoj službi. Hildegard iz Bingena (1098 - 1179) bila je tom proročanskom povezanošću svih vjernika s Kristom najdublje prožeta. Ona sama je iskusila proročanski zadatak kao živ unutarnji milosni doživljaj, koji je ona na način starozavjetnih proroka - svjesna svog poslanja - viđenja primala u slikama i navješćivala. Stoga je sveta Hildegard u opisima njenih suvremenika, koji iznose njen život, Vita der Mönche Gottfried und Theodorich, nazvana proročica.

Što je vidjela i čula, primala je Hildegard, kako sama piše, niti vanjskim zapažanjima niti mislima srca, nego jedino spoznajnom snagom duha. U svojim slikama uvijek je vidjela velika zbivanja povijesti spasa, i ona je doživljavala prastaru dramu, borbu između Bog i Lucifera za pobožanstvenje čovjeka takoreći. Iz tih doživljaja izvodila je također božanski zadatak, da bude proročica za svoje bližnje. Uvijek ponovno osjećala se unutarnjim glasom obodrena: »Pozivaj i navješćuj! Ne budi plašljiva, govoru, što si u duhu spoznala, kako si u nutрини poučena dahom misterija. Iako ćeš od muškog roda biti ponižena,

zbog grijeha Eve. Ipak navješćuj vatreno djelo, koje ti je pokazano tako da ga ne možeš odbaciti.«

Suviše lako sužavamo danas pojam proroka i pod tim podrazumijevamo samo kakvog više ili manje dosadnog čovjeka koji opominje. Sveta Hildegard smatrala je svoj zadatak obuhvatnijim. Ne samo riječima, nego cijelom svojom osobnošću, cijelom svojom snagom, navješćivala je ono Jedino, nadasve odlučujuće: Bog nas ljubi s božanskom, to znači za nas neshvatljivom ljubavlju. To je Riječ božanskog Oca, u kojoj on iskazuje cjelokupnu svoju ljubav; u svom jedinom Sinu on nam ju je poklonio. Ta Riječ je, kako piše Hildegard u svom trećem vizionarskom djelu, početak proroštva. Proroštvo prenosi dalje na nas ljude Duh Sveti u neshvatljivoj ljubavi. Hildegard je neumorna u naglašavanju da je Bog u svojoj božanskoj Riječi zamislio cjelokupno stvorenje i objavio ga. Čovjek pak - stvoren kao slika Božja - ima duhovnu sposobnost da odgovori, i sa svoje strane stvoren je zato da beskrajno ljubi Boga.

Viđenja Hildegarde opisuju božansku ljubav u čudesno majčinskim slikama. Kao što su starozavjetni proroci opjevali, opisivali bračnu i majčinsku ljubav Božju, tako izražava i Hildegard svoje iskustvo Božje ljubavi iz istih motiva. Ona piše: »U dolasku Riječi zagrlila nas je majčinska ljubav Božja.« Ili: »Kod stvaranja postao si mi majka.«

Život i spisi

Kako saznajemo iz različitih starih izvora, potječe Hildegard iz staro-franačkog visokog plemstva, onih od Vermersheima. Ona je rođena u današnjem Bermersheimu kod Alzey; njen otac se zvao Hildebert, a njezina majka

Mechtihad. Hildegard je bila najmlađe dijete, još osmero braće i sestara mogu se poimence naći u starim izvorima. Pobožni roditelji prinijeli su Hildegard kao »desetinu« od svoje brojne djece Bogu, jer su oni - kao što se u njevoj biografiji iznosi - već rano spoznali, da je Hildegard bila izrazito religiozno dijete.

Na blagdan Svih svetih 1106. godine predali su svoje osmogodišnje dijete skrbi isposnice Jutte iz Spanheima. Otdada je Hildegard s njom živjela u isposničkoj kući, koja je pripadala redovnicama benediktinskog samostana na Disibodenbergu, tamo gdje je u blizini tekla Glan. U svojim autobiografskim spisima izvješćuje Hildegard iscrpno o tom prvom vremenu s Juttom. Od djetinjstva je posjedovala dar viđenja, koji je Bog usadio u njenu dušu, dok njene »kosti, živci i krvni sudovi još nisu ojačali.« U početku je Hildegard govorila sasvim iskreno o svemu što je vidjela, ali bi o tome zašutjela, kada bi zapazila s kako sumnjičavim čuđenjem bi reagirala njena okolina. Možda tek kad joj je bilo oko 15 godina povjerala se svojoj učiteljici Jutti. Danas nije moguće predvidjeti što je to značilo da ju je Jutta na taj način vodila i podupirala. Ona je posjedovala veliku vještinu da vizionarski dar Hildegarde susreće s majčinskim suosjećanjem, mudro i s puno ljubavi. Između 1112. i 1115. godine položila je Hildegard svoj zavjet i primila iz ruku svetog biskupa Otto iz Bamberga posvećeni redovnički veo.

Hildegard je samu sebe uvijek nazivala neukom ženom. Neukom, jer nije bila školovana na visokim samostanskim školama i naprednim sveučilištima, što je u ono doba bilo za žene nezamislivo. Ali Jutta ju je poučila pjevanju psalama i čitanju Biblije i o nadarenosti Hildegarde razgovarala s opatom Kunom iz Disibodenberga. On je poslao Hildegardi redovnika Volmara, o kojemu ona piše u predgovoru svoje prve knjige »Scivias«, da ga je krišom kao učitelja tražila i našla. On je kasnije bio njen tajnik, koji ju

je slijedio u Rupertsberg. Vjerojatno je Hildegard uz pomoć tog učitelja dobila pristup velikoj redovničkoj biblioteci i stekla duboko znanje.

1136. godine umrla je Jutta iz Spanheima, i 38-godišnja Hildegard jendoglasno je izabrana za duhovnu majku u međuvremenu nastalom samostanu redovnica u Disibodenbergu. 1141. godine s knjigom »Scivias« započelo je vrijeme njenog proročanskog nastupa. Opat Ildefons Herwegen (Maria Lach) pisao je u uvodnoj riječi prvom njemačkom prijevodu tog vizionarskog djela. »Hildegard je vidjela kako u ljudima tako i u svim prirodnim zbivanjima ostvarenje božanskih zamisli.« Na tom je djelu Hildegard morala raditi deset godina. Ono još u cijelosti odražava nauku crkvenih otaca.

Svi spisi započinju s borbom Hildegarde za njen proročki dar. Kao Mojsije u knjizi Izlaska stalno je u sukobu s proroštvom, ali glas koji čuje protuslovi, ne treba se plašiti svog ženskog roda i grijeha Eve. Na kraju sam Bog daje proročki znak, na koji je usmjereno svako proroštvo: Uskrsnuće njegovog Sina, koji u »vatrenoj ljubavi« želi sve ljude probuditi.

Na crkvenoj sinodi u Trieru (1147.-1148.) potvrdio je Papa Eugen III. Hildegardinu karizmu kao dar Duha Svetoga i obodrio ju je da nastavi s objavljivanjem svojih vizija. Sada je započela živa književna djelatnost, koja je bila omogućena naročito time što je Hildegard oko sredine 12. vijeka s 18 svojih sestara uselila u novo sagrađeni samostan na Rupertsbergu kod Bingena. U jednom je viđenju bila pozvana da tu pustoš opet naseli. Tako je sada došla na u to doba značajnu Römerstrasse (današnja Hunsrück - Höhenstrasse), i treba prihvatiti da joj se na toj saobraćajnoj raskrsnici sada još povećala mogućnost da dođe u kontakt s krugovima tadašnje inteligencije. I sam car Friedrich Bar-

barossa se trudio da za budućnost uspostavi s Hildegardom dobre odnose, iako radi trokratnog raskola koji je on skrivio, ni u kom slučaju nije mogao proći bez prijekora.

Poteškoće unutar njezine zajednice kao i sa znanstvenicima izvana pružili su Hildegardi priliku za drugo vizionarsko djelo »Buch von den Lebensverdiensten« (Knjiga o zaslugama u životu), jedno kristocentrično - etičko djelo, koje ukazuje na odgovornost čovjeka za život u naravi i za život u nadnaravi. Prije ovog drugog velikog djela sastavila je i napisala Hildegard još niz manjih spisa, između ostalog komentar Benediktova pravila i liturgijski usmjereno tumačenje Evanđelja. Iz tog vremena potječu također glazbena djela, 70 pjesama i igrokaz s pjevanjem.

U vremenu od 1163. do 1173. godine napisala je Hildegard svoj treći veliki vizionarski spis, teološko-filozofsko djelo, kojemu je predmet vrijeme liječenja, Kairos. Potom je napisala nekoliko manjih djela, među njima komentar Atanazijeve ispovijesti vjere i dvije biografije, svetog Disiboda i svetog Ruperta. Na navaljivanje cistercita iz Villersa u Brabantu još 3 godine prije svoje smrti odgovorila je u obimnom pismu na 38 pojedinačnih teoloških pitanja. 17. rujna 1179. godine umrla je Hildegard iz Bingena.

Njene molitve i meditacije

U pozadini njenog tako živahnog života podrazumijevaju se Hildegardini duhovni tekstovi. Isto tako kao što njena velika djela u cjelini, tako i pojedinačne molitve i meditacije daju svjedočanstvo o borbi Boga i čovjeka sa silama zla. Hildegard je stajala u sredini te borbe. Ipak ne ostaju njeni tekstovi prvenstveno u oblasti asketskog, moralnog ili psihološkog, nego zadiru u svijet transcendentnog, tamo gdje se Bog bori na strani čovjeka, pomaže mu svojom

milošću, i oživljava ga i jača svojim sakramentima i poklanja mu učešće u svom životu. Još i više: molitve pokazuju, da ljudska bijeda i ljudska radost iziskuju osobno sudjelovanje Bogočovjeka. U njegovu smrt, uskrsnuće i uzašašće u nebo uključeni su ljudi i sve što ih pokreće, i tako su otkupljeni, proslavljeni i primljeni u Boga. To žele iskazati slike, koje Hildegard tako obilno koristi, i koje su u mnogo slučajeva uzete iz Svetog pisma.

Ako danas psihologija ponovno otkriva simbole, slikoviti govor duše, tako žele Hildegardine slike biti izraz i simbol za nadnaravi život, za pitanje koje Hildegardu i nas također snažno uzbuđuje: »Zašto Bog dopušta bijedu i zlo?« Odgovor na to pitanje daje nam sam Bog. U Isusu Kristu uzeo nas je u svoj život. Za taj božanski, budući život trpimo i borimo se sa sadašnjim poteškoćama. Očekujemo drugi život, uskrsnuće. Zahvaljujući toj nadi smijemo stvaralački surađivati s Bogom, smijemo izgraditi svijet za novo nebo i novu zemlju.

Kajanje i pokora nisu pri tome samo ispravljanje nanese štete, nego doprinos tumačenju borbe između Boga i zla. Grijech je plod posve osobne odluke. Kajanjem, pokorom i primanjem sakramenata unosi čovjek ljubav u mržnjom ispunjen svijet. On može primiti u posjed Božju ljubav i tome pokloniti svoju ljubav. To žele uvijek ponovno izraziti Hildegardine molitve.

Hildegard iz Bingena je u svom vremenu nosila teret proroka u radosti prema Bogu. Mogla je klicati od radosti, jer je Sin k nama došao i mukom i križem nas vratio Ocu, da bi opet jendom došao u slavi. Neka svetica pomogne da ljudi u našim danima iskuse teret proroka u radosti za Boga, kao slatki teret.

Ovu knjigu ne bismo smjeli ispustiti iz ruku bez srdačne zahvalnosti. Po Bogu zahvaljujem onima koji su

otvorili Hildegardin svijet slika. Nadalje zahvaljujem nakladniku Herder i na kraju ne manje profesoru Dr Heinrichu Schipperges, Heidelberg. Neka knjiga bude posvećena našim u vjeri jakim roditeljima sa osmero djece za stoti rođendan 1992. i 1994. godine.

Opatija Sv. Hildegarde, Eibingen,
prve nedjelje došašća 1992. godine
S. Maria-Assumpta Hönnmann OSB

PRIKAZ IZVORA

- ANA *Analecta Sanctae Hildegardis Opera Spicilegio Solesmensi parata*, ed. Joannes B. Card. Pitra, Montecassino 1882.
- ANT *Antiphon: Analecta Sanctae Hildegardis Opera Spicilegio Solesmensi parata*, ed. Joannes B. Card. Pitra, Montecassino 1882.
- CC *Causae et curae (Ursachen und Heilung/der Krankheiten)*, ed. Paul Kaiser, Leipzig 1903; Basel 2 1980 (Hildegard-gesellschaft).
- EP *Hildegardis Bingensis Epistolarium I-XC, Pars Prima: Corpus Christianorum, Continuatio Mediaevalis 91*, ed. L. Van Acker. Turnhout 1991.
- EXPL *Explanatio Symboli Sancti Athanasii (Auslegung des Glaubensbekenntnisses des hl. Athanasii): Patrologiae cursus completus*, ed. J. P. Migne, Band 197, Paris 1882.
- LVM *Liber vitae meritorum (Das Buch der Lebensverdienste): ANA*
- ORDO *Ordo virtutum (Spielordnung der Kräfte): ANA Pitra ANA*
- PL *Patrologiae cursus completus. Series Latina*, ed. J.P. Migne, Band 197, Paris 1882.

RESP Responsorium: ANA

SCIV Sivas (Wisse die Wege): Corpus christianorum, Continuatio Mediaevalis 43 und 43 A, ed. Adelgundis Führkötter OSB collaborante Angela Carlevaris OSB. Turnhout 1978.

SOL Solutiones (Lösungen) von theologischen Fragen, die Hildegard gegen Ende ihres Lebens gestellt wurden: Patrologiae curus complete. Series Latina, ed. J.P. Migne, Band 197, Paris 1882.

Početak moljenja

1. SCIV: CC CM 43 A III, 1/37-107
EP: Pitra 321-323
EPI: CC CM 91
2. EP 47:PL 197 /237 BC-237 CD
LVM: Pitra 115 /29/
3. EP 47:PL 197 /239 AB-240 AB

Poljubac stvoritelja

1. LDO:PL 197 /888 D-889 CD
ANA: Pitra 359-360
EP 47:PL 197 / 221 D-222 AB
2. SCIV:CC CM 43 I,3 / 298-309
CC:Kaiser 65,19
SCIV:CC CM 43 II,2 /91-105
LDO:PL 197/1033 BC
3. LVM: Pitra 197-198 /39-40/
EXPL:PL 197 / 1075 BC
ANT: Pitra 442
LDO:PL 197 / 885 BC
EP 47:PL 197 / 237 A
HYMN 58: Pitra 453
4. LDO:PL 197 / 764 CD-765 A
LDO:PL 197 / 893 AB
SCIV:CC CM 43 I.4 /685-688
SCIV:CC CM 43 I,4 /828-843

- HYMN 53: Pitra 450-451
5. LDO:PL 197 / 870 CD
EXPL:PL 197 / 1073 A-C
SCIV:CC CM 43 I,4 / 260-263,334-353
LDO:PL 197 / 864 AB
LDO:PL 197 / 796 BC
6. SCIV:CC CM 43 I,3/502-551
SCIV:CC CM 43 I,4/923-960

Veliki liječnik

1. LVM: Pitra 168 (50)
LVM: Pitra 164-165 (44)
2. LDO:PL 197/882 CD
HYMN 57: Pitra 457
SCIV:CC CM 43 II,3/606-610
SCIV:CC CM 43 A III,13/210-214
3. SCIV:CC CM 43 A III,1/222-248
LDO:PL 197/864 CD-865 AB
SCIV:CC CM 43 I,4/710-723
ORDO: Pitra 458
4. SCIV:CC CM 43 I,4/966-974
SCIV:CC CM 43 I,3/600-608
LDO:PL 197/972 D-973 AB
ANA: Pitra 359
5. LDO:PL 197/1005 CD-1006 AB
ANA: Pitra 363
ANA: Pitra 361
6. LDO:PL 197/1024 D-1025 CD
LDO:PL 197/1034 BC-1034 CD

Djelo spasenja

1. EP 47:PL 197/240 B-241 C
SCIV:CC CM 43 II,4/309-317
EP:PL 197/227 CD
ANT: Pitra 362
HYMN: Pitra 450
ANT 8: Pitra 442
2. LDO:PL 197/978 B-980 A
SCIV:CC CM 43 II,3/339-342

3.SCIV:CC CM 43 II,6/1291-1320
 4.SCIV:CC CM 43 II,6/911-955
 SCIV:CC CM 43 A III,5/325-354
 SCIV:CC CM 43 II,6/469-481
 LVM: Pitra 27 (57)
 5.RESP L: Pitra 441
 LDO: PL 197/981 CD
 ANT 3: Pitra 441
 ANA: Pitra 359-360
 ANA: Pitra 360
 ANA: Pitra 364
 SCIV:CC CM 43 II,3/528-533

Putovi živom svjetlu

1.ORDO: Pitra 457-458
 SCIV:CC CM 43 A III,13/578-583
 EXPL: PL 197/1974 BC
 LVM: Pitra 242 (64)
 ANA: Pitra 362
 RESP 24: Pitra 445
 ANT 23: Pitra 445
 2.EP 47: PL 197/236 BC-237 D
 EP 47: PL 197/237 D-238 CD
 3.SCIV:CC CM 43 II,3/434-436
 SCIV:CC CM 43 II,1/261-266
 4.LDO: PL 197/894 AB
 ANT 27: Pitra 445
 5.LDO: PL 197/938 AB-984 AB
 ANT 48: Pitra 449
 ANT 64: Pitra 455
 SCIV:CC CM 43 A III,2/603-612
 LDO: PL 197/866 AB
 SCIV:CC CM 43 I,4/145 153
 LDO: Pitra 171 (59)
 6.HYMN: Pitra 451
 RESP 11: Pitra 442-443
 SOL 23: PL 197/1047 CD
 ANT 16: Pitra 443
 ANT 12 und 13: Pitra 443
 ANA: Pitra 364
 ANA: Pitra 362

SADRŽAJ:

UVOD

Hildegard i drama između Boga
 i čovjeka (Rane - borbe - spas) 5

POČETAK MOLJENJA

Zapiši što vidiš i čuješ 20
 Ljubi žarom svoje ljubavi 21
 Spasi čovjeka koji čita ove spise 22

POLJUBAC STVORITELJA

Vječni Bog, u kojemu se nalazi početak svega stvaranja 26
 Čovjek, ogledalo svih Božjih čudesa 27
 Stvor traži poljubac Stvoritelja 29
 Bogatstvo Božjih snaga u srcu čovjeka 30
 U mom tijelu čezne moja duša za tvojim spasom 32
 Ti si utemeljio granice ljudskog života 33

VELIKI LIJEČNIK

Moji me grijesi okreću kao točak oko osovine 38
 U rosi skrušenosti zelene se Božje snage 40
 Sagriješila sam protiv nebeskog umjetničkog djela,
 koje sam i ja sama 42
 Krist, veliki liječnik 44
 Kada su usahle Božje snage, koje daju moć da se sve zazeleni 45
 Krist moli Oca za udove svoga tijela 47

DJELO SPASENJA

Cijelo svoje djelo, o Bože, ostvaruješ snagom svog Duha	50
U krštenju duša postaje šator Duha Svetoga	52
Euharistija i božanska snaga čežnje i predanosti	53
Kruh života rasvjetljava najdublju nutrinu u život	54
Po milosti pokore pozivaš ljude natrag u život	55
Vodi nas radosti spasenja	57

PUTOVI ŽIVOM SVJETLU

Proroci minulih vremena navještaju u blistavoj sjenci živo svjetlo	62
Bog je dopustio da od Noe ponikne novi svijet	63
U Abrahamu je uzor poslušnosti ljubljenog Sina	64
Ivan Krstitelj je došao kao svjedok za svjetlo	65
Crkva, novi Jeruzalem, izgrađena je od živog kamenja	65
Marija, preplavljena Božjom Riječi	67

POGOVOR

Hildegard iz Bingena kao proročica	69
Život i spisi	70
Njene molitve i meditacije	73